

Utorak, 3. septembar 2002.
Svedok Mehdi Gerguri (Mehdi Gerguri)
Svedok Ljiri Ljoši (Liri Loshi)
Svedok Časlav Golubović
Otvorena sednica
Optuženi je pristupio Sudu
Početak u 9.05 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Sakson (Saxon).

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC SAKSON

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Hvala. Gospodine Gerguri (Mehdi Gerguri), juče kad vas je unakrsno ispitivao gospodin Milošević i tokom pitanja gospodina Tapuškovića, vi ste spomenuli da su avioni NATO bacili bombe u blizini sela Slakovca (Sllakovc) u opštini Vučitrn (Vushtrri). Recite nam ako znate kojih je to dana bilo otprilike?

SVEDOK GERGURI – ODGOVOR: Ne znam datum. To je bilo negde oko 15. maja.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: To bi, znači, onda bilo 12 ili 13 dana nakon što ste vi bili ranjeni u velikom konvoju koji je napustio Gornju Sudimlju (Studime e Eperme) 2. maja?

SVEDOK GERGURI – ODGOVOR: Da, tako je.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Gospodine Gerguri, recite koliko je vama poznato da li su avioni NATO pre 2. maja 1999. godine bombardovali okolinu vašeg sela Gornja Sudimlja?

SVEDOK GERGURI – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: 2. maja, pre nego što je konvoj počeo da se kreće iz vašeg sela Gornja Sudimlja, da li ste vi videli bilo kakve avione NATO, ili bilo kakve druge avione kako bacaju neke bombe?

SVEDOK GERGURI – ODGOVOR: Ne, nisam.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: 2. maja 1999. godine nakon što je konvoj napustio Gornju Sudimlju, da li ste vi videli bilo kakve avione NATO pakta ili bilo koje druge avione kako bacaju bombe?

SVEDOK GERGURI – ODGOVOR: Ne, nisam video ništa tako, video sam neke pokrete u vazduhu, ali nije bilo bombardovanja.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Dok ste putovali u konvoju, da li ste čuli ili osetili neke eksplozije uzrokovane bombama iz vazduha?

SVEDOK GERGURI – ODGOVOR: Ne, bio sam ranjen i nisam mogao ništa da vidim.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Idemo sada na drugu temu. Gospodin Milošević je izneo sugestiju da je u tom konvoju možda bilo i više od dvojice pripadnika OVK (UCK, Ushtria Clirimtare e Kosoves) 2. maja 1999. godine. On vam je pročitao imena nekih ljudi za koje se tvrdi da su bili pripadnici jedinica OVK u tom području. Kad su srpske snage napale vaš deo konvoja, da li je bilo koji pripadnik srpskih snaga pokušao da pretraži vaš traktor, vašu prikolicu, tražeći pri tom oružje ili pripadnike OVK?

SVEDOK GERGURI – ODGOVOR: Ne, oni ništa nisu tražili, samo su ubijali ljude.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Da li je bilo koji pripadnik srpskih snaga u to vreme upitao vas ili bilo koga u vašoj blizini za ime ili lične isprave?

SVEDOK GERGURI – ODGOVOR: Ne, ništa tako me nisu pitali, od mene su samo tražili novac. Ja sam im dao novac.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Srpski policajac koji vam je naredio da siđete sa traktora da mu date novac, da li je on tražio od vas lične isprave?

SVEDOK GERGURI – ODGOVOR: Ne, tražio je novac, nije tražio nikakve dokumente.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Pre nego što vas je taj policajac gađao, da li je on pretražio vaš traktor ili traktorsku prikolicu?

SVEDOK GERGURI – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC SAKSON – PITANJE: Gospodine Gerguri, da li je taj policajac ili bilo koji drugi pripadnik srpskih snaga koje ste vi videli uveče 2. maja 1999. godine pokazao bilo kakav interes da utvrdi koje su osobe u konvoju civili, a koje bi mogle da budu pripadnici OVK?

SVEDOK GERGURI – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC SAKSON: Hvala, nemam više pitanja.

SUDIJA MEJ: Gospodine Gerguri, time je vaše svedočenje završeno. Hvala vam što ste došli da svedočite na Međunarodni sud, sada možete da idete.

SVEDOK GERGURI: Hvala i vama.

SUDIJA MEJ: Imate li sledećeg svedoka?

TUŽILAC RAJNEFELD: Da, časni Sude, predlažem da sledeći svedok bude doktor Ljiri Ljoši (Liri Loshi), on je svedok po Pravilu 92bis. Međutim, ja ću uz dozvolu Suda da proširim sadržinu na taj način što bih želeo da pokažem jednu video traku, tu oko četiri minuta, o kojoj smo već govorili, to je traka koja je bila duga jedan sat, pa smo je mi skratili na četiri minuta.

SUDIJA MEJ: Da, mi smo ispitivali druge svedoke o toj traci, zar ne?

TUŽILAC RAJNEFELD: Da, zato tražim dozvolu Suda da pogledamo tu traku.

SUDIJA MEJ: Dok čekamo na ovog svedoka, možda bi bilo dobro da se sada pozabavimo drugim zahtevima koji su postavljeni pred Pretresno veće. Odobravamo da se pozove gospodin Stijović i gospođa Simić. Zatim dozvoljavamo da se izjava Fetije Imeraj (Fetije Imeraj) uvrsti po Pravilu 92bis. Ona se bavi stvarima koja su već u spisu, to se odnosi na Padalište (Padalishte). Međutim, ukoliko se taj iskaz uvrsti u spis, treba da bude i unakrsnog ispitivanja. A sada molim da se uvede svedok.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, ja sam veoma obavezan.

SUDIJA MEJ: Molim da se svedok uvede. Molim svedoka da pročita svečanu izjavu.

SVEDOK LJOŠI: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA MEJ: Izvolite, sedite.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC RAJNEFELD

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Doktore Ljoši, da li sam ja dobro shvatio da ste vi po profesiji lekar koji je živeo u području Izbice (Izbice) u martu 1999. godine i vi znate šta se tada tamo dogodilo, što vas sada dovodi pred ovaj Sud?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Tako je.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Gospodine, da li ste vi bili u Izbici 31. marta 1999. godine i da li ste učestvovali u identifikovanju žrtava i snimanju scene masakra od 28. marta u Izbici?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li sam dobro shvatio da ste vi sada 42 godine stari, da ste kosovski Albanac, musliman i da potičete iz sela Padalište?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Da, tako je.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Koliko dugo ste se bavili svojom profesijom pre izbijanja sukoba?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Pre nego što je započeo sukob, bavio sam se medicinom nekih osam do 10 godina i ako tome dodate i dve godine rata, to je onda ukupno 10 godina.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: U redu. Hvala. Još nekoliko preliminarnih pitanja. Vi ste se odselili iz vaše kuće u junu 1998. godine. Možete li ukratko da nam kažete zašto niste nastavili da živite u vašoj kući, od juna 1998. godine na dalje?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Ja nisam ostao da stanujem u svojoj kući zato što je ta kuća spaljena negde oko 15. juna, tako da nisam imao gde da živim. Osim toga, u mom selu, nakon što je moja kuća spaljena, bilo je još drugih kuća, no ja sam bio u opasnosti, jer je asfaltirani put kojim su prolazile srpske vojne snage prolazio veoma blizu sela, tako da je za mene bilo veoma opasno da dalje nastavim da radim kao doktor u tom selu.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Vrlo kratko nakon što je vaša kuća spaljena, vi ste putovali po okolnim selima i živeli kod prijatelja u selima i bavili se i dalje vašom profesijom lekara u području Srbice (Skenderaj). Da li je to tačno?

SVEDOK LJOŠI -ODGOVOR: Da, tako je.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Gospodine, da li ste vi dali izjave istražiteljima Međunarodnog suda 19. maja 1999. godine, 22. maja 1999. godine i ponovo 25. septembra 2001. godine?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Gospodine, da li ste takođe 18. juna 2002. godine pojavili pred predsedavajućim službenikom

ovog Suda i pregledali te izjave na albanskom jeziku i potvrdili da je sadržaj tih izjava tačan i dat po vašem najboljem znanju i verovanju?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Da, tako je.

TUŽILAC RAJNEFELD: Molim da se te izjave uvrste u dokazni materijal kao paket po Pravilu 92bis i da to dobije dokazni broj. Molim prvo da nam se da broj pa onda da nastavimo da čitamo izjave.

sekretar: To će da nosi broj 307, to je original, zapečaćena verzija i 307(A), javna redigovana verzija.

TUŽILAC RAJNEFELD: Hvala. Uz vašu dozvolu ja ću sada da pročitam sadržaj dok se izjave dele po sudnici. Časni Sude, ovaj svedok u svojoj izjavi opisuje kako su razna sela u području oko Srbice bila napadnuta od strane srpskih snaga u nekoliko navrata u martu 1999. godine. On kaže da se do 25. marta više hiljada izbeglica okupilo na jednom otvorenom polju blizu Izbice. On je saznao za masakr u Izbici razgovarajući sa nekim od žena koje su bile prisiljene da napuste to područje. U izjavi svedoka stoji da je 31. marta 1999. godine otišao u Izbicu zajedno sa Sefedinom Tačijem (Sefedin Thaci) i drugima gde je pomagao u snimanju leševa nađenih u selu Izbica. Video kamerom rukovao je Sefedin Tači, a po uputstvima doktora Ljošija. Originalnu video traku ovaj svedok je predao istražitelju ovog Suda Tait Harisu (Tait Harris) koji se nalazio u Tirani (Tirana), u Albaniji (Albania) 18. maja 1999. godine. Svedok u svojoj izjavi opisuje kako je napravljena ta video traka i navodi da je to originalna verzija i da nije montirana niti menjana na bilo koji način. Svedok kaže da je traka snimljena tako da pokazuje većinu leševa na mestima na kojima su oni pronađeni. Traka pokazuje njihova lica gde je to moguće, kako bi leševi mogli da budu identifikovani. Traka pokazuje i rane na telu. Na traci se takođe vidi veličina grobnice, a na njoj se nalaze i izjave trojice preživelih koje ilustruju šta se dogodilo. U njegovoj izjavi detaljno se opisuje šta se sve vidi na video traci, ime svake žrtve koje je poznato i odeću

koju žrtva nosi. 22. maja 1999. godine u Tirani u Albaniji svedok je istražitelju Kevinu Kertisu (Kevin Curtis) predao detaljan spisak sa imenima 127 ljudi pokopanih u Izbici. Taj je popis je sastavljen uz pomoć Afrima Džemajlija (Afrim Xhemajli). Tokom svedočenja ovog svedoka mi ćemo da zatražimo da se video traka označi dokaznim brojem. Ona sada nosi oznaku V000-1733. Sa video trake napravljene su fotografije na kojoj se vidi mesto masakra i leševi. Te su fotografije u fascikli "Izbica". Ta je fascikla već predata Sudu i označena kao dokazni predmet. Osim toga, Tužilaštvo je sada montiralo tu traku, tako da se vidi nešto malo manje od četiri minuta, kako bi se ovde u sudnici mogli pogledati važniji delovi video trake. Ja predlažem da sada svedoku pokažem tu traku od četiri minuta, na njoj se vidi četiri, odnosno pet scena. U prvoj sceni vidi se prva grupa žrtava na mestu gde su pronađene. Valja reći da ste vi ovde čuli jednog svedoka koji je svedočio o toj prvoj grupi. Zatim smo napravili kratku pauzu kako bi se scene odvojile, nakon toga vidimo drugu grupu žrtava. Ovde valja reći da ste vi takođe čuli jednog svedoka koji je svedočio da je jedan od preživelih iz te druge grupe. Zatim se nakratko vidi velika livada na kojoj su ljudi bili okupljeni, nakon toga videćete ostatke traktora i ono šta je ostalo iza njih i nakon toga vidimo otpatke prema trećoj grupi žrtava. I na samom kraju imamo i vrlo kratak insert iz kog se vidi samo grobnica. Dakle, sve je to unutar četiri minuta. Sada bismo mogli da pogledamo traku, ja mislim da je bolje da prvo završimo rezime. Svedok takođe objašnjava u svojoj izjavi da ga je, dok je bio u Tirani u Albaniji kontaktirala američka organizacija za ljudska prava "Svedok" (Witness) sa sedištem u Njujorku (New York). Oni su mu dali jednu digitalnu video traku i od njega su tražili da za njih snimi film kad se vrati na Kosovo. On se na Kosovo vratio 22. juna 1999. godine otišao u selo Padalište u opštini Istok (Istog). 24. juna 1999. godine, tamo je otišao u kuću gospodina Bek Imeraja (Bek Imeraj), a sa njim je išao njegov rođak Zejnel Ljoši (Zejnel Loshi), Džavit Dragaj (Xhavit Dragaj) iz Lećine (Leqine), Ramadan Dragaj, jedan vojnik OVK takođe iz Lećine. Tamo su našli sedam leševa u stanju raspadanja koje je on zatim snimio digitalnom video kamerom. Svedok je takođe posetio i snimio kuću Daut

Imeraja (Daut Imeraj) i Zenun Imeraja (Zenun Imeraj), čije su žene ubijene. 25. septembra 2001. svedok je istražitelju Tužilaštva ovog Suda predao tu originalnu video traku na kojoj se vidi Padalište. On ponovo naglašava da ta traka nije montirana niti menjana na bilo koji način. Ovde takođe valja da se kaže da smo mi na početku planirali tu traku da uvrstimo kroz doktora Ljošija, međutim vi ste tu traku već videli tokom svedočenja, mislim da je to bila gospođa Imeraj, kada smo neke delove na brzinu prošli. To je bilo prošle nedelje. Dakle, mislim da je ta traka već uvrštena u spis. Tokom razgovora u Hagu (The Hague) doktor Ljoši je objasnio da je kao lekar opšte prakse u području Izbice znao i lečio neke od žrtava masakra u Izbici pre 28. marta 1999 godine. On je takođe s vremena na vreme lečio i neke pripadnike OVK, a u avgustu 1998. godine i on sam je postao pripadnik OVK. Međutim, lično nije učestvovao u oružanim sukobima, a sada, časni Sude, molim tehničku kabinu da nam pusti traku koju sam spomenuo. Ovo je sada druga grupa leševa.

(Video snimak)

TUŽILAC RAJNEFELD: Ovo je polje koje smo ranije spomenuli i ovde sada vidite izgorele olupine traktora i automobila koji su ostali na poljani, nakon što je nekih 5.000 ljudi napustilo to mesto. Sad treća grupa. Na kraju, časni Sude, koliko sam ja shvatio ovo je vrlo kratak pregled mesta na kome su ta tela sahranjena. Zahvaljujem se tehničkoj kabini.

(Kraj video snimka)

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Vrlo kratko, doktore Ljoši, imali ste priliku kao i svi mi da vidite ovu kratko montiranu traku. Da li prepoznajete delove iz ove montirane trake kao delove originalnog snimka koje ste vi predali predstavnicima Tužilaštva?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I mada je ovaj snimak vrlo skraćena verzija, očigledno, da li su ove sekvence verni prikaz onih scena koje ste vi svojim očima videli onog dana kada ste snimali?
SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Sve šta je snimljeno je istina.

SUDIJA MEJ: Gospodine Rajnefeld (Ryneveld), pre nego što nastavimo, ova video traka treba da dobije poseban dokazni broj, ako već nema taj broj.

TUŽILAC RAJNEFELD: Da, pretpostavljam da treba da dodamo "A" onom broju koji nam je dat. Ja sam mislio da smo već obeležili originalnu traku kao dokazni predmet... Ali nismo. Zbog toga molim da se originalni snimak označi kao dokazni predmet i da dobijemo novi broj.

SUDIJA MEJ: Samo novi broj.

sekretar: Ovo će da bude dokazni predmet Tužilaštva 308.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Iz vašeg lekarskog iskustva, kada ste stigli na mesto zločina, da li ste mogli da utvrdite samo posmatranjem kako su ovi ljudi usmrćeni?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Pre svega moram da kažem da sam razgovarao sa raznim ženama koje sam sreo u selu Tušilje (Tushile) gde su se sklonile, pošto su odvojene od svojih muževa, a njihovi muževi su ubijeni i one su mi ispričale šta se desilo u Izbici. Dva dana kasnije, 31. marta, sam otišao tamo i kada sam video ta tela, pre toga sam već razgovarao sa onim ženama, tako da mi je bilo više nego jasno da se radi o pokolju koje su izvršile oružane snage, u ovom slučaju srpske snage. Međutim, takođe sam kao lekar mogao da vidim da su svi leševi snimljeni na licu mesta gde se desilo pogubljenje i način na koji su bili odeveni, kao i to da su svi još uvek imali obuću na sebi, drugim rečima, bilo je vrlo jasno da su iz jednog dela sela išli u drugi deo sela i video sam mrlje od krvi na istom mestu gde su ležali leševi. Na leševima su bili vidljivi tragovi streljanja, to jest videlo se po njihovim licima i po njihovim

telima da su bili ustreljeni sa kratkog odstojanja. To je moglo da se vidi po ranama na njihovim licima, potpuno uništenim, razmrskanim kao što se to dešava kad se pogodi iz blizine. Zbog toga nisam imao ni najmanje sumnje da su svi ti ljudi streljani od strane srpskih vojnih snaga.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Doktore Ljoši, ja vas sad ne pitam ko je počinio taj zločin, ja vas jednostavno pitam da li ste mogli da odredite da li su ti ljudi umrli davljenjem ili je na njih pucano iz vatrenog oružja, da su od tih rana poginuli? Već ste nam, u stvari, rekli da su poginuli od metka.

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Hvala. Iz onoga šta ste videli na licu mesta, da li ste mogli da odredite da li su ti ljudi poginuli tamo gde ste ih vi našli, gde ste ih snimili ili su premešteni na to mesto, ili ne možete da odredite?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Ja sam već ranije odgovorio na ovo pitanje, ali ću da ponovim taj odgovor: ja nemam nikakve sumnje da su ti ljudi usmrćeni na onom mestu gde smo ih našli, gde smo ih snimili kao što se vidi na video traci. Nemam nikakvih znakova koji bi ukazivali na to da su tela premeštena tamo sa drugog mesta.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Samo još jedno pitanje, časni Sude, koje se ne odnosi na njegovu izjavu, već na jedno pitanje koje bi svedok mogao da nam rasvetli i to hoću da ga pitam u dodatnom ispitivanju. Gospodine, da li znate Sadika Džemajlija (Sadik Xhemajli)?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: I taj Sadik Džemajli, da li znate da li je on nosio naočare sa dioptrijom i da li su te njegove naočare za korekciju vida zapravo izgledale kao naočari za sunce. Da li vam je to poznato?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Da, znam, taj čovek ima problema sa jednim okom. Njegovo levo oko je bilo oštećeno, takođe je

imao i drugih problema sa vidom, tako da mu je doktor prepisao naočare i znam da taj čovek nosi naočare radi zaštite od sunca, ne samo iz funkcionalnih razloga već i radi izgleda.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: U redu. Da li vam je poznato da li on uvek nosi te naočare svuda?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Svuda, tako je.

TUŽILAC RAJNEFELD: To su, otprilike, sva moja pitanja. Sada vas pitam, časni Sude, da li ste shvatili da se radi o dve različite trake? Traka iz Izbice je snimljena u drugo vreme nego traka iz Padališta za koje smo ranije dobili broj, tako da su to dva različita mesta pokolja. A druga stvar, na kraju ovog paketa za dokumente po Pravilu 92bis ima nekoliko dodatnih strana koje nije trebalo da uđu u ovaj fajl. To su neke strane koje smo mi tu stavili u toku razgovora sa ovim svedokom i njegove pripreme. Tu se pominje ime svedoka, ali ne spadaju u njegovu izjavu. Zapravo, to su delovi izjava drugih svedoka u kojima se ovo pominje. Ne znam kako su oni ušli u ovaj paket, ali na to treba da vam skrenem pažnju. To su izjave drugih svedoka.

SUDIJA MEJ: Nisam to ranije shvatio. Ima izgleda nekoliko strana koje tu ne spadaju, ali možda ima nekoliko strana na kraju.

TUŽILAC RAJNEFELD: Hvala vam. To su sva pitanja za ovog svedoka.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodin Rajnefeld je objasnio da je ovaj svedok, tačno sam zapisao kako je on rekao, izvršio snimanje scene masakra od 28. marta. Kad ste izvršili to snimanje scene?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Ovaj film je napravljen 31. marta i 1. aprila 1999. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, znači vi tvrdite da se desio masakr 28. marta i napravili ste, kako vi tvrdite, snimke 31. marta, tri dana kasnije. Na osnovu čega vi tvrdite da je bio masakr?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Na osnovu onoga što sam video sopstvenim očima 30. marta, uveče i 31. marta i 1. aprila kada smo snimali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste videli neke mrtve ljude, ali vi ne znate kako su oni stradali. Nije sporno da su ti ljudi mrtvi, ali je sporno kako su oni stradali. Otkud vi znate kako su oni stradali?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Na osnovu podataka koje sam ja pružio ovom Sudu, to jasno dokazuje da ti ljudi ne samo da su bili mrtvi već su bili streljani.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne znam šta vam taj argument jasno dokazuje, znači. Ja vas pitam na osnovu čega vi to tvrdite da argument jasno dokazuje? Šta znači "jasno dokazuje"? Meni nije jasno, na primer.

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Obzirom na činjenicu da sam ja poznavao okolnosti koje su vladale u tom periodu i bio sam takođe u blizini Izbice kada se taj događaj desio i bio sam zajedno sa ljudima koji su je napustili na dan pokolja to jest 28. marta bio sam u kontaktu sa ljudima koji su pobjegli, a to su muškarci, žene i deca. Iz svih razgovora sa njima i iz moje posete selu Izbica dva dana kasnije 30. marta i prizora kojeg sam tamo video, video sam da se to poklapa sa pričama žena koje su odvojene iz te grupe. Proverio sam rane od metaka na telima. Svi ti ljudi su streljani od strane srpskih vojnih snaga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi to dokazujete nekim okolnostima za koje vi tvrdite da su se dogodile. Je li tako, okolnostima

koje se dogodile, a kako izgledaju te okolnosti, samo da vam pročitam vašu izjavu, na trećoj strani vi tvrdite: "Dana 20. marta 1999. godine", to vam je treći pasus na trećoj strani srpske verzije vaše izjave, "dana 20. marta 1999. godine pripadnici srpske vojske policije i paravojnih snaga zajednički su opkolili Srbicu. Znam da je tokom te akcije poginulo 16 civila u nekoliko incidenata u gradu". To vi tvrdite u vašoj izjavi. Opkolili Srbicu, incidenti u gradu. Sad da vam pročitam...

TUŽILAC RAJNEFELD: Ukoliko će to da bude od pomoći, to je strana 3, negde sredina strane u onoj izjavi koja ima 31 stranu.

SUDIJA MEJ: Da, to je izjava od 23. do 25. septembra 2001. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je ono šta vi tvrdite. A evo šta se dogodilo u 5.00 20. mart 1999. godine, postoje zvanični izveštaji i sva dokumenta o tome: "U 5.00 izvršen je teroristički napad iz pešadijskog naoružanja na policijsku stanicu u Srbici i na pripadnike Vojske Jugoslavije. Tom prilikom teške telesne povrede zadobio je pripadnik policije Rakočević Zoran, rođen 1967. godine, podlegao je ranama i umro sutradan 21. marta u bolnici u Prištini (Pristine), kao i Gemaljević Zoran, rođen 1969. godine, koji je bio lakše ranjen".

SUDIJA MEJ: Moram da vas zaustavim. Ovo je unakrsno ispitivanje. Ovo nije čitanje zapisnika izveštaja o događaju. Morate da pitate svedoka da li je on nešto znao o tome pre nego što nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ako za jedan vrlo poznati događaj, teroristički napad na policijsku stanicu ...

SUDIJA MEJ: Pa onda tako i pitajte. Zaustaviću vas da bi se prekinula ova prepirka. Vi treba ovom svedoku da postavljate pitanja. Pitajte ga da li zna za napad na policijsku stanicu. Ako vi to ne

učinite, ja ću. Dajte da čujemo njegovu priču, možda on o tome nešto zna.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej (May), gospodo Robinson (Robinson) i Kvon (Kwon)...

SUDIJA MEJ: Ja ću da prekinem ovu prepirku. Doktore Ljoši, čuli ste šta navodi optuženi, šta on tvrdi, da se tog jutra dogodio napad na policijsku stanicu. Da li možete da nam pomognete da ovo rasvetlimo? Da li znate za taj napad i da li možete da potvrdite da se takav napad dogodio ili ne?

SVEDOK LJOŠI: Ja ne mogu da potvrdim da je bio takav napad, jer sobzirom na sve informacije koje sam i tada imao pre 20. marta, to je dan kad sam kontaktirao ljude koji su raseljeni iz Srbije, koje sam sreo, gde sam ja radio kao lekar. Nemam nikakve informacije iz tog vremena, niti mi je bilo ko pomenuo taj napad koji bi navodno izvršila albanska vojska ili nešto tako slično. Sve šta znam je da je 20. marta negde pre 5.00 ili između 19. i 20. marta, čim je Verifikaciona misija (OSCE Kosovo Verification Mission) napustila Kosovo, srpske snage su ušle i izvršile pokolj nad civilnim stanovništvom u kome je 16 ljudi ubijeno, kao što sam objasnio u mojoj izjavi.

SUDIJA MEJ: Sad ću da vas prekinem, doktore. Sada govorimo o napadu na policijsku stanicu. Gospodine Miloševiću, on kaže da ne zna, zato ne može da ga potvrdi. Možda je vaša teza da je bilo takvog napada na policijsku stanicu i da je to prouzrokovalo borbe? Vi naravno možete da tvrdite da je bilo borbi, samo dajte da završim, ali ono šta ne možete je da vi svedočite. Svedok je tu da svedoči trenutno, a ne vi. Vi, naravno, možete da mu postavljate pitanje, ali nema smisla da ponavljate da se desio napad na policijsku stanicu ako on to ne može da potvrdi. Vi ćete da imate prilike da nam izvedete svoje dokaze o tome vrlo uskoro, ali možete da mu postavljate pitanje o tome šta se dogodilo.

SUDIJA KVON: Gospodine svedoče, da li nam pričate ono šta ste čuli od drugih ljudi ili ono šta ste videli sami?

SVEDOK LJOŠI: Ono šta govorim zasniva se na onome šta su pričali drugi ljudi istog dana ili sledećeg dana, 21. marta, ono šta sam čuo od ljudi koji su bili prisutni tokom tog događaja. Ja sam bio 12 kilometara daleko od Srbice i ne mogu da pričam ono šta nisam video svojim očima.

SUDIJA KVON: Hvala. Nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Ljoši, ja sam vam naveo događaj od 20. marta u Srbici samo zato što ste vi 20. marta u Srbici naveli potpuno netačan događaj, jer desilo se ovo šta sam ja vama pročitao, a ne ovo šta ste napisali. Dakle, isto vreme na istom mestu o kome vi svedočite ja vam govorim da to šta svedočite nije tačno. Da li vi svesno izmišljate ili su vam to rekli drugi, gospodine?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Ja sam dovoljno zreo čovek i ne treba niko da me uči, pogotovu ne vi. Ja znam razliku i to šta znam ispričali su mi ljudi koji su videli pokolj svojim očima. To je bio pokolj nad civilnim stanovništvom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi tvrdite da tog dana nije bio teroristički napad na stanicu nego nad civilnim stanovništvom?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Prema svojoj informaciji koju sam prikupio i razgovorima koje sam obavio sa očevicima, mogu da kažem da nije bilo nikakvog napada na policijsku stanicu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E, sad da se vratimo na ovo šta ste snimili. Vi ste snimili neke ljude koji su mrtvi. Tu ima mnogo pitanja. Otkud vi znate da ti ljudi nisu doneti? Na vašim snimcima nigde nema ni lokvi, ni mrlja krvi oko leševa koje ste vi snimili. Čime vi ukazujete da ti ljudi nisu doneti?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Ako pažljivo pogledate mrlje od krvi, može jasno da se vidi gde leže ta tela, međutim, obzirom da sam dan pre toga, 24. marta, zapravo otišao iz Izbice, kao i činjenica da sam bio u kontaktu sa ljudima koje sam kasnije našao mrtve 30. marta, kako da ne tvrdim da su ti ljudi ubijeni, ustreljeni. Našli smo tela ljudi koje smo poznavali. Mnoge od njih sam prepoznao, imao sam prilike da budem sa tim ljudima i to su ti ljudi koje sam kasnije našao mrtve, tri dana kasnije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, pošto vi vrlo često upotrebljavate reč jasno i očigledno vam je sve jasno, drugima nije bilo jasno. Evo, na primer, molim vas budite ljubazni pa komentarišite ovo šta kaže, o tome je pisao Džonatan Lendi (Jonathan Landy) iz "Kristijan Sajens Monitora" (Christian Science Monitor). On govori o tome šta mu je rekao Jan Bjorken (Ian Bjorken), istražitelj Amnesti Internešnl (Amnesty International) u Izbici. On piše ovako: "Neki svedoci su govorili o pokolju, a drugi ljudi su govorili o pojedincima koji su ubijeni od strane srpske policije u okolini i koji su tamo doneti u Izbicu da budu sahranjeni. Jedan čovek s kojim sam razgovarao govori da je u Izbici sahranjen jedan čovek koga je on poznao, ali drugi čovek za istu tu osobu kaže "sahranili smo ga u šumi". I konačno, opet citiram, "Ljudi iz tog kraja bez direktnog saznanja o tome identifikovali su to mesto kao groblje OVK". Kao što vidite, ima mnogo pitanja, ali da se vratimo, da ne govorimo o tome da u ovom članku se vidi da...

SUDIJA MEJ: Ne, ne možete, rekao sam vam mnogo puta ranije, ne možete jednostavno da čitate nešto i onda da nastavite da govorite kao da vi svedočite. Vi ne svedočite, vi postavljate pitanja. Morate da date svedoku priliku da odgovori ili prokomentariše taj citat. Molim vas, dajte mi da završim. Doktore Ljoši, ne znam da li ste pratili, da li ste razumeli ono šta je pročitano, ali ono šta se tvrdi je sledeće - da je najmanje jedna osoba premeštena i cela stvar je opisana kao nejasna i sumnjiva i neko je to mesto opisao kao groblje OVK. Sve ovo ste čuli, to je nešto što je napisao novinar. Da li biste vi želeli da kažete nešto o tome?

SVEDOK LJOŠI: Ja bih rekao da sam ja lično čitao različite stvari o slučaju Izbica, pokušao bih da sada odgovorim na pitanja koje mi je postavio gospodin Milošević i vi, časni Sude. Govorio sam o snimku tela ljudi koji su stradali u tom pokolju, ali ništa nisam govorio o pokopavanju 127 tela, a za njih sam napravio spisak imena koje sam doneo u ovaj Sud i nije rečeno da svi ti ljudi koji su ustreljani ili ubijeni spadaju u tri osnovne grupe ljudi. To znači da ima tri grupe ljudi ubijenih, streljanjem koje smo videli svojim očima i koje smo snimili i među tih 127 ljudi koji su sahranjeni u Izbici ima i ljudi koji su doneti, tačnije koji potiču iz drugih mesta, ali koji su ubijeni u Izbici. Što se tiče groblja, to je bilo groblje UČK na kome su sahranjivani zajedno i obični građani i pripadnici UČK, jer u to vreme u Izbici ljudi su sarađivali sa OVK u sahranjivanju, imajući u vidu da su srpske snage bile samo na kilometar daleko od njih.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa to znači da je to bilo groblje OVK gde su sahranjeni pripadnici OVK poginuli u borbama sa našim snagama. Pa šta onda, u čemu je onda vaš masakr? Što ste izmislili streljanje? Kompletno ste izmislili streljanje ovde, koga nije bilo uopšte. Je li tako, gospodine Ljoši?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Sve sam veoma jasno objasnio, ali ponovo ću da objasnim, ali neću da odgovaram na ovakve vaše komentare. Ja mogu reći na osnovu svega onoga šta sam video, da se tamo dogodilo masivno ubistvo civilnog stanovništva, staraca i drugih i nije istina da su to grobovi UČK u kojima su pokopani pripadnici UČK koji su poginuli. Ne, to je masovna grobnica koju su napravili civili, i ja sam spomenuo i vojsku, zato što je to bila operacija u kojoj su sve te žrtve trebale da budu pokopane u roku od dva dana kako zaslužuju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Ljoši, beskrajnim ponavljanjem laži se ne dobija istina. Molim vas, vi ste ...

SUDIJA MEJ: To je komentar, vi ste njemu izneli tvrdnju da je on lagao i on je na tu tvrdnju odgovorio. Sada idemo dalje na nešto drugo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ovo je osnovno pitanje, molim vas. Vi ste sada rekli da je tu izvršen masakr, jeste vi videli taj masakr? Jeste vi videli neko streljanje tamo? O čemu vi svedočite? Vi ste tri dana kasnije došli tamo i kažete slikali neka mrtva tela na livadi. Jeste vi videli kako su ti ljudi ubijeni?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Rekao sam da sam video ljude koji su ubijeni dva dana kasnije, a trećeg dana smo započeli sa snimanjem, identifikacijom i sahranom. Ja sam veoma jasno objasnio šta sam video svojim očima. Ja nisam video trenutak pogubljenja, jer da sam bio među njima i bio bih pokopan zajedno sa njima i ne bih sada mogao da svedočim pred vama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dajte, molim vas, pa Miljazim Tači (Milazim Thaqi) koga vi pominjete, ovde je tvrdio da je streljan iz teškog mitraljeza, ali da ga je Bog spasao. Ima tri rupe na košulji i kaže "Bog je spasao njega, ali nije mu spasao košulju" i pominjete njega kao svedoka. Kao što vidite, eto, on kaže da je bio tamo na streljanju i da je streljan iz teškog mitraljeza sa osam metara. Molim vas, zar nije logično ako ste vi hteli da idete na to mesto tri dana kasnije, da ste vi otišli s video kamerom da to dokumentujete? Je li tako? Poneli ste kameru da to dokumentujete?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Da li mogu dobiti samo pitanje, molim vas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pitanje je da li ste vi ta tri dana kasnije kad ste otišli u Izbicu poneli sa sobom kameru, odnosno naručili snimanje da biste dokumentovali događaj koji želite da dokumentujete?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Snimci masakra u Izbici nisu napravljeni samo od strane mene lično. Nisam to napravio ja sam, napravio je i Tači uz pomoć drugih civila i pripadnika OVK Kosova. To nije bila moja inicijativa. Sasvim slučajno ja sam u isto vreme radio kao reporter za jedan kosovski televizijski kanal i ja sam sve vreme sa sobom nosio kameru. Međutim, 26. marta moja kamera je bila spaljena kao što sam to spomenuo u svojoj izjavi. Ona je spaljena u kući, u selu, gde sam tada živeo. 30. marta 1999. godine nisam

imao kameru, onda kad sam išao na lice mesta u Izbicu, i zato smo zapitali seljane da li imaju da nam daju kameru i sledećeg jutra jedan moj prijatelj obećao da će doneti kameru. I sledećeg jutra smo imali kameru i nastavili smo sa snimanjem. To je istina o kameri.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Ljoši, moje pitanje je, ako ste hteli da dokumentujete ubistvo navodno i pominjete 120 ljudi, doduše ovde je bio i svedok koji je tvrdio da ih je bilo 500, ali to je valjda da se spase obraz Tužilaštva pa nije pušten i njemu snimak... Vi kažete 120 ljudi?

SUDIJA MEJ: Pitanje molim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zašto niste snimili tih 120 ljudi? Mi smo ovde na snimku videli samo trojicu, četvoricu snimljenu iz blizine da im se vidi lice. Zar nije logično kad se pravi dokument da se svaki od 120 ljudi slika na licu mesta, tamo gde je nađen, da bi moglo da se ustanovi šta je?. Neki snimci su vam tako iz daljine da dok ne priđete ne znate ni šta su. Prema tome, imate par grupa mrtvih tela koja su nesumnjivo doneta tu da se sahrane u groblje UČK, jer su poginula u borbama sa našim snagama i imate sliku sahrane i šta dokazujete, molim vas, slikom sahrane nego da ste sahranili mrtvace. Da li dokazujete...

SUDIJA MEJ: A šta je pitanje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta se slikom sahrane dokazuje osim da se sahranjuju mrtvaci?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Moj odgovor je sledeći. U tri grupe koje se mogu videti na snimku, koji smo ovde pustili u sudnici, ne vide se tri ili četiri leša kao što vi kažete. Ne, govorimo o velikim grupama ljudi. Tu su nekih otprilike stotinu ili više leševa, a koji se nalaze u tri grupe. Kao što sam već ranije spomenuo, drugi leševi koji su pronađeni u blizini lokaliteta na kom su pronađene dve velike grupe leševa, mi smo snimili i te leševe. No ukupan broj leševa

je 127 i videćete, ukoliko tu traku pažljivo pogledate, da je svaki pojedinačni leš snimljen i identifikovan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pažljivo ćemo mi da pogledamo, to ne brinite i pogledaće stručnjaci, ni za to se ne brinite. Nego vi meni kažite kako vi slikom nekog leša na livadi dokazujete da je smrt nastupila streljanjem, pa idete čak i korak dalje da je smrt nastupila streljanjem od strane srpske vojske i policije? Kako to dokazujete snimkom mrtvog čoveka na livadi?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Molim vas, ne govorimo ovde o jednom lešu, govorimo ovde o 127 ljudi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mogli ste da donesete i 200 poginulih članova UČK u borbama?

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, moram da vas zaustavim. Sve ovo šta sada govorite su argumenti za raspravu. Nema nikakvog smisla da se raspravljate sa svedokom. Svedok je dao svoj iskaz, on je opisao ono šta je snimljeno na video traku. Nema nikakvog smisla da njega pitate šta se time dokazuje. To je nešto o čemu ćemo mi morati da odlučujemo. Vi to veoma dobro znate. Ovo šta radite sa svedocima nema smisla.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste lekar UČK u tom kraju. Koje su brigade UČK u tom kraju vodile borbe tih dana? Da li želite da kažete, ili ćete reći da ne znate, ili da prećutite? Koje su se brigade UČK borile tih dana u tom kraju?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Nije bilo nikakvih borbi UČK sa srpskim snagama tokom tih dana. Prvog dana, onog dana kad je započelo bombardovanje NATO pakta, znači 24. marta, srpske snage bile su koncentrisane na asfaltnom putu od Peći (Peja) do Mitrovice (Mitrovica), znači od Rakoša (Rakosh), Padalište, Čitaka (Citak), Junika (Junik), Vitaka (Vojnike), Čubrena (Qubren), pa sve gore do Kline (Kline), Brumena (Brumen) i do Srbice. Oni su počeli da pucaju na civilno stanovništvo i počeli su da opkoljavaju to područje. Prvog dana UČK je pružala otpor. Međutim, imajući u vidu

da oni nisu imali adekvatno naoružanje, da nisu imali dovoljno oružja, mislim na UČK, morali su se povući i to ne samo iz predgrađa nego i iz Izbice gde se tada okupilo 20.000 civila. UČK je želela da bude sigurna da Srbi neće da napadnu civilno stanovništvo pa u Izbici, u okolini Izbice 25, 26, 27. i 28. nije bilo nikakvih borbi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam vam pročitao šta se stvarno desilo 20. marta kada je između ostalog poginulo i osam terorista u tom napadu. Vi sad tvrdite da nije bilo borbi a ja ću da vam pročitam iz izveštaja koji takođe postoje dokumenta, da je 26. marta od 16.00 do 16.30 u selu Likovac (Likofc), opština Srbica izvršen teroristički napad na pripadnike Ministarstva unutrašnjih poslova. Ubijeni su policajci, tada, znači, 26. marta Milan Pavlović, Dušan Trifunović, Ljubivoje Živković, Dragivoje Gajić, Radiša Kriković i teško ranjeni policajci Ljubiša Lazić, Duško Gavrilović, Milan Ilić, Veselin...

SUDIJA MEJ: Ne, nećete na ovakav način da trošite vreme Suda. Vi pokušavate da čitate te dokumente. Nema nikakve sumnje da vi želite da ti dokumenti na neki način uđu u zapisnik. Vi ste pogrešno shvatili svrhu unakrsnog ispitivanja. Svrha unakrsnog ispitivanja je da se unakrsno ispita ono šta je rekao svedok, a ne da vi sami svedočite. Ako ne budete ovom svedoku postavili neka relevantna pitanja, mi ćemo da vas zaustavimo. Šta je ovde ovde?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Malopre je rekao da tih dana nije bilo borbi na tom području. Tvrdio je da tih dana nije bilo borbi, a ja mu citiram, evo, da je 26. marta upravo bilo borbi i citiram koliko je policajaca poginulo u tim borbama. I šta mislite koliko je terorista poginulo?

SUDIJA MEJ: A šta vi to citirate? Kakav je to izveštaj?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To su zvanični izveštaji, gospodine Mej, zvanični izveštaji Vlade Republike Srbije o događajima iz tih dana, aktuelni, od tih dana kad su se dogodili. Ja ću ih dati kad bude vreme. Ja samo pitam svedoka, dakle, koji tvrdi da nije bilo borbi i pitam ga koliko je pripadnika UČK upravo na tom području poginulo u tim borbama, gospodine Ljoši. Je li poginulo tih stotinu koje ste sahranili i koje predstavljate sad kao civile?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Prvo ću da odgovorim na pitanje o borbama između UČK i srpskih snaga u Likovcu. Gospodine Miloševiću, ako to dobro znate, a pretpostavljam da znate, ako znate geografiju područja Drenice (Drenice), shvatićete da u vašem pitanju nema nikakvog smisla zato jer su Likovac i Izbica jako udaljeni i nema nikakvog smisla ako se tako nešto dogodilo, a ja negiram mogućnost da se tako nešto dogodilo, nije još uvek bilo nikakvog razloga da se onda odigra i masakr u Izbici, jer se mi ovde bavimo sasvim različitim aktivnostima srpskih snaga koje su ušli u Izbicu. Oni su došli iz drugog smera, iz Padališta, Rudnika (Runik) i Vitaka i Čitaka, a ne iz Srbice i Likovca, iz smera o kom vi govorite. Kad je reč o broju vojnika UČK koji su poginuli, ja ne znam tačno koliko je vojnika poginulo. Broj vojnika koji su poginuli nema nikakve veze sa masakrom u Izbici, jer niti je na jednom mestu ubijeno 100 vojnika u jednom danu, niti smo imali toliki broj. Najzad, nikada mi nismo imali veliki broj ubijenih vojnika u jednom danu, jer je taktika UČK bila taktika gerile. Nikada nije bilo sukoba, frontalnog sukoba u kom bi moglo da pogine stotinu vojnika u jednom jedinom danu ili čak jedan dnevno. Da je 100 vojnika poginulo, to bi trebali meseci.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko tvrdi da su poginuli u jednom danu i ko tvrdi da su poginuli na jednom mestu? Da li je tačno, gospodine Ljoši, da ste prikupili sve poginule UČK iz celog kraja u toku tih nekoliko dana i sahranili ih na jednom mestu? Da li je to tačno, gospodine Ljoši?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Ne, to nije tačno. Niko nikada nije iznosio takve tvrdnje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja iznosim takvu tvrdnju zato što je istina, a drugo, vi kažete "to ne opravdava masakr" u Izbici. Naravno, ništa ne opravdava nikakav masakr, samo ja tvrdim da ste taj masakr u Izbici izmislili, gospodine Ljoši, da nikakvog masakra nije bilo. Je li to tačno ili nije?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Hvala što ste me počastili rečju "izmišljotina". Međutim, sve šta sam rekao je istina i tu ništa nije izmišljeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je istina, gospodine Ljoši, da vi uopšte to niste videli? Nikakav masakr vi niste videli. Je li to istina?

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, on je to već prihvatio. To nije deo njegovog iskaza da je on to video?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da idemo dalje po vašoj izjavi. Gospodine Ljoši, kažete na kraju ove strane koju sam vam već citirao, gde vi tvrdite da je 20. marta u Srbici bilo to šta je bilo, a sasvim drugo se kaže: "Do 29. marta bilo je 30.000 osoba. Međutim, želeo bih da dodam da su mnogi borci UČK ostali tamo zato što su im tamo bile porodice o kojima su morali da vode računa". Kažite vi meni koliko se boraca UČK umešalo u te civile o kojima vi govorite, koji su se skupili tih dana? Koliko boraca je pobjeglo i umešalo se u te civile? Koliko ih je bilo? Vi to dobro znate.

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Ja sam u svojoj izjavi naveo selo Tušilje, da je u selu bilo mnogo civila i da bi se oni odbranili od načina na koji su Srbi bombardovali i kako bi se mogli koncentrisati na jednom otvorenom polju, oni su se tamo koncentrisali kako bi srpske snage čim dođu mogle da shvate da su to civili. Oni su želeli da se odbrane i zaštite od toga da im se dogodi ono šta im se dogodilo u Izbici. Ja mogu da vam kažem da je na početku tamo bilo pripadnika UČK i to onih koji su se brinuli o svojim porodicama. Međutim, kad kažem "brinuli", mislim da su oni stavili porodicu na jedno otvoreno mesto i pripadnici UČK su poslali svoje porodice u selo Tušilje i zatim su otišli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, znači otišli, e sad mi objasnite, molim vas, šta znači, pošto je svedok jedan ovde, a i vi sad kažete bilo ih 20.000 i tako dalje, kako je moguće da neko izdvoji iz 20.000 ili 25.000 ljudi, a svega 120 muškaraca? Da li se vama čini logičnim da od 20.000 ljudi samo njih 120 budu muškarci?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Ne, onoga dana kad su muškarci razdvojeni od žena više nije bilo tamo 20.000 ili 25.000 ljudi, to je slobodno tumačenje, to je procena koja može da se napravi golim okom. Međutim, nakon što su oni odvojili žene od muškaraca, a tamo je bilo 3.500 do 4.000, možda više, naravno nemamo tačan broj za to, ali mislim da se tamo radilo o hiljadama ljudi. Znamo da su drugi muškarci izdvojeni i to je bilo zato što su ostali muškarci potražili utočište u brdima i oni više nisu bili sa civilima. Ja tu govorim o ključnom delu cele situacije. Starci su ostali sa ženama i decom, smatrajući da srpske snage neće njima ništa da učine. Međutim, pokazalo se da oni nisu bili u pravu, jer se dogodilo nešto upravo suprotno, svi su oni uhvaćeni i svi su streljani, jedan po jedan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, onaj svedok koji je bio tamo za razliku od vas koji kažete da niste bili, Miljazim Tači, je rekao da ih je bilo 15.000 do 16.000 na toj livadi i da ih je izdvojeno 140 i ne znam koliko muškaraca i da su svi muškarci izdvojeni. Rekao je 15.000 do 16.000. E sada vi kažete, pošto su u ostalom sve bile žene, a ljudi su streljani tu, kažete te žene naravno ne mogu da potvrde šta se tačno desilo. Objasnite mi zašto žene naravno ne mogu da potvrde šta se tačno desilo, jesu li glupe, je l' ne znaju zašto žene ne mogu da potvrde šta se tačno desilo ako su od njih izdvojili te muškarce i, kako vi kažete, streljali?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Kada je reč o brojci, prvo, vi govorite o brojci 15.000 do 16.000, to je gruba procena broja stanovnika koji su se tamo okupili na početku 26. i 27. marta. Nakon toga dana veći deo te grupe je otišao u selo Tušilje, tako da je tamo ostalo nekih 4.000 do 5.000 ljudi, ali pazite, ovde se naravno ponovo radi o proceni, mi nismo brojali jednog po jednog. U međuvreme-

nu odgovarajući na druge delove pitanja, a to je da li žene to mogu da potvrde ili ne, ja mogu da kažem da na osnovu razgovora koje sam imao sa tim ženama toga dana, mi smo znali da su oni na silu izdvojeni iz grupe i da su krenuli u pravcu Turićevca (Turiqeve) i odatle u dva pravca su otišli, to jest ne otišli, već su poslani u pravcu Kline na putu prema Albaniji i kaže se da je ta grupa mnogo propatila zato jer je morala da ide sve do granice, a onda su prisiljeni da krenu nazad, a druga grupa žena je otišla u selo Tušilje da tamo potraži utočište i ja sam razgovarao sa njima. Prema tome, moji razgovori sa njima su meni dali informaciju da su muškarci izdvojeni silom od njih i čuo sam da su poslani u dva različita smeru i onda čuli pucnjeve kad su išli prema Turićevcu. Prema tome, te žene su odvedene od muškaraca i nisu mogle da vide masakr.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dobro, gospodine Ljoši, shvatio sam da su na livadi, a da su ove odveli jedno par stotina metara prema šumi, pa je svako mogao da vidi. Vi kažete: "Moj deo video snimka počinje scenom kada muškarci kopaju grobove u Izbici 31. marta". Na brojaču se očitava broj kamere i video snimka, kao što je snimano. To nije važno. Dakle, kad je bila sahrana ta? Znači iskopali su grobove 31. marta. Je li 31. marta bila sahrana?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Sahrana je bila u Izbici u jednoj dolini između dva brda čime je bila, na neki način, zaklonjena. Drugim rečima, srpske snage to nisu mogle da vide, jer su bile koncentrisane na brdima u blizini sela Vojnik (Vajnik), udaljenog samo jedan kilometar. To se dogodilo 31. marta i 1. aprila 1999. godine. Drugim rečima, mi smo ta tela pokopali tokom dva dana. Tamo je bio relativno mali broj ljudi koji su bili u stanju da učestvuju u samoj sahrani. Zato nismo mogli da iskopamo sve grobove.

SUDIJA MEJ: Doktore Ljoši, molim vas da se koncentrišete na to da odgovarate na pitanje, jer nemamo mnogo vremena. Gospodine Miloševiću, sada moramo da napravimo pauzu. Do sad ste imali 50 minuta. Da li tražite još vremena za ovog svedoka?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da, tražim. Treba mi još vremena i to mi treba još dosta vremena. Tu se pokazuje cela njihova izmišljotina o srpskim zločinima i veza ove lažne optužbe s tom izmišljotinom.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, daćemo vam još petnaest minuta. Dakle, molim vas da sva pitanja podesite u skladu s tim. Doktore Ljoši, molim vas da se vratite ovamo za 20 minuta kako bi se vaše ispitivanje privelo kraju. Molim vas da tokom pauze imate na umu da ni sa kim ne smete da razgovarate o svedočenju, sve dok se ono ne privede kraju, a to se odnosi i na pripadnike tima Tužilaštva.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja sam pogledao beleške, meni je nedovoljno 15 minuta da postavim sva pitanja koja bih želeo.

SUDIJA MEJ: Mi smo već saopštili svoju odluku. Već smo vam govorili da ste previše vremena trošili na rasprave sa svedokom. Ako se svedok sa vama ne slaže, vi mu iznesite svoju tezu, a onda nastavite dalje, nemojte da trošite vreme na raspravu. Dali smo vam 15 minuta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da je krajem leta 1998. godine u Turićevcu, gde ste vi bili, stacionirano između 400 i 500 pripadnika UČK koji su bili naoružani mitraljezima, minobacačima, snajperima i topovima? Samo kažite da ili ne.

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Mogu samo da kažem da ne znam za taj arsenal oružja koji pominjete, ali bilo je otprilike toliko vojnika OVK tamo. Ne samo u Turićevcu, već u celom tom području koje je pokrivala 112. brigada, to je otprilike taj broj vojnika. Međutim, oni su imali lako naoružanje, to jest automatske puške.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Izjavili ste, to je strana 321, dug je broj i to su tri poslednje digitalne cifre, na kraju, citiram vas: "Između UČK i srpskih snaga nije bilo većih sukoba. OVK nije bila dovoljno jaka da bi se suprotstavila srpskoj vojsci, najčešće su bežali sa civilnim stanovništvom". Recite mi kakvi su to bili sukobi i zašto su pripadnici UČK bežali sa civilnim stanovništvom?

TUŽILAC RAJNEFELD: Časni Sude, pre nego što svedok odgovori na ovo pitanje, mislim da bi trebalo da mu se pravilno citira ovaj pasus. Strana 3 od 31, zamoliću vas da pročitate treći puni pasus i iz onoga šta sam ja čuo prema prevodu, citat nije tačan. Ovde se kaže da OVK nije bila dovoljno jaka da se suprotstavi srpskoj vojsci i najveći deo vremena tvrdi se da su ulazili u sukobe sa civilima. To nije u ovoj izjavi, tu piše da su većinu vremena oni bežali isto kao i civilno stanovništvo. To je ono šta piše u izjavi.

SUDIJA MEJ: Da li možete da odgovorite na ovo, gospodine Ljoši?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Molim vas, samo da ispravim, ja ne znam šta vi citirate, ali to je strana 03035321 i citat precizno glasi. "Između UČK i srpskih snaga nije bilo većih sukoba. UČK nije bila dovoljno jaka da bi se suprotstavila srpskoj vojsci i najčešće su bežali sa civilnim stanovništvom". To je precizno ono šta piše.

SUDIJA MEJ: U engleskom piše "isto" kao i civilno stanovništvo, ali mislim da ne treba na to trošiti vreme. Koje je bilo pitanje u vezi s tim, gospodine Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tražio sam da kaže kakvi su to bili sukobi i zašto su pripadnici UČK bežali sa civilnim stanovništvom?

SVEDOK LJJOŠI – ODGOVOR: Kao što sam već rekao, naoružanje koje je posedovala UČK je bilo uglavnom lako naoružanje i u poređenju sa naoružanjem srpske vojske, UČK nije bila u stanju da uđe u čeon sukob sa srpskim snagama. Zbog toga sam rekao u svojoj

izjavi da je UČK izbegavala sukobe sa srpskom vojskom i to je tačno. Međutim, bilo je, kao što sam rekao, gerilske taktike od strane UČK, ali nisam rekao da su OVK i njeni pripadnici bežali zajedno sa civilima. Oni su izbegavali sukobe, ne tako što su bežali zajedno sa civilima, već tako što su se koncentrisali u drugim područjima na periferiji, da bi sačuvali jezgro UČK i da ne bi davali nikakav izgovor.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, u izjavi na trećoj strani kažete, citiram samo to: “Mislim da su neki ljudi ubijeni, a drugi uhapšeni”. Da li vi ovde svedočite o onome šta mislite ili o onome šta znate? Da li vi mislite da su ubijeni?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Ovo pitanje meni nije jasno. Ja se ne sećam da sam uopšte to rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pogledajte stranu 3.

SUDIJA MEJ: Imali smo jedan prekid na engleskom kanalu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pitao sam, gospodine Mej, da mi objasni ono šta je rekao na strani 3 i citirao: “Mislim da su neki ljudi ubijeni, a drugi uhapšeni”. I pitao sam ga da li mislite da su ubijeni ili tvrdite da su ubijeni. Shvatam da svedok svedoči o onome šta tvrdi, a ne šta misli?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Moram ponovo da pitam, tačnije da zamolim objašnjenje za ovo pitanje u kom kontekstu se postavlja.

SUDIJA MEJ: Gde se to nalazi u izjavi?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na trećoj strani, gospodine Mej, kaže da je posmatrao selo i kaže da misli da su neki ljudi ubijeni. Svakako je citirano ispravno, u to ne sumnjam.

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Meni se čini da je pitanje sada jasno.

SUDIJA MEJ: Tu piše: "30. marta primetio sam zelene kamione i tenkove srpske vojske na brdu Vojnik. Te večeri je granatirano Tušilje. Mislim da su neki ljudi ubijeni, a drugi uhapšeni". To je relevantni deo, a pitanje je glasilo da li je to istina. Možete li da nam pomognete da ovo razjasnimo?

SVEDOK LJOŠI: Ne znam kako je tu ubačena ova rečenica, mislim to sam i sam primetio kad sam čitao verziju na albanskom. Možda je tu reč upotrebio istražitelj, ali ja imam podatke koji pokazuju da je 30. marta selo granatirano i da su srpske snage ušle, izvukle odatle civilno stanovništvo i raštrkali ih u raznim pravcima i da su istovremeno izvukli jednu grupu muškaraca, otprilike njih 40 ili 50, ne znam tačan broj. Koliko je meni poznato, veći deo ove grupe je kasnije pušten. Ja sam sa nekima od njih stupio u kontakt, jer su neki od njih, mada ne svi, došli kasnije u Izbicu gde su imali porodicu. Posle pokolja u Izbici bilo je dosta ljudi koji su se sklonili u ovom selu, tako da je ova izjava tačna i to nije teoretisanje, nagađanje ili pretpostavljanje, to je istina koju sam saznao od ljudi koji su bili tamo u Tušilju i koliko ja znam i ponavljam, to je na osnovu razgovora koje sam vodio, 11 ljudi je tog dana ubijeno u Tušilju, a ne znam za sledeći dan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, samo ja da budem do kraja precizan, ja sam našao ovo u izjavi, gospodine Mej, to je na četvrtoj strani koja nosi broj 03035322, to je četvrti pasus, poslednja rečenica. Kaže: "Te večeri je granatirano Tušilje. A onda mislim da su neki ljudi ubijeni, drugi uhapšeni". Dakle, to je precizan citat. Kao što vidite, potpuno tačan. Da idemo dalje. Naveli ste u svojoj izjavi da ste te iste večeri sa nekim prijateljima otišli u Izbicu. "Jedan od mojih prijatelja bio je i Dragaj Šaban (Dragaj Shaban), komandant UČK". Ko su ostali prijatelji, jesu isto bili članovi UČK ili članovi štaba Dragaja?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Ja sam izjavio da sam pomenutog dana došao na mesto događaja sa Dragajem Šabanom koji nije bio samo pripadnik UČK, već i zamenik komandanta i glavni šef 112. brigade. U međuvremenu, ja sam lično otišao sa njim i još

nekim drugim ljudima za koje ne znam da li su bili pripadnici OVK. Međutim, moguće je da je bilo ko od njih bio pripadnik njihovog štaba. To je moj odgovor.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, u izjavi objasnili ste da ste te iste noći došli u Izbicu, niste mogli da vidite leševé, ali ste od ljudi čuli šta se desilo i onda kažete: “Rešili smo da pronađemo kameru kako bismo dokumentovali” i tako dalje i to je to šta ste nam prikazali što smatrate dokumentovanjem. Moje pitanje glasi da li je sa vama sve vreme bio prisutan ovaj Šaban Dragaj, komandant UČK?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Ako mislite na prvu noć kada smo išli zajedno, onda je odgovor “da”. Sve vreme smo bili zajedno. Bio je mrak, nismo mogli jasno da vidimo tela, ali je istina da smo ih videli. To je ono šta sam rekao. Ja sam imao sopstvena zapažanja koje sam izneo, o razlozima zbog kojih nismo mogli da vidimo leševé. Ne, to nije tačno. Mi nismo tela jasno videli, ali smo ih videli. A Šaban Dragaj je sve vremenem bio sa mnom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, recite mi, nakon 4. aprila kad su presnimljene trake, odnosno posle nekoliko dana vi ste rekli da vam je traka ukradena, zamolili ste komandanta za pomoć i tako dalje i on je oduzeo lopovima. Da li to znači da trake nisu bile u vašem posedu, odnosno u posedu lica koje je i snimilo sve to vreme? Je li tako?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Saznao sam da je kasetu uzelo na nepošten način jedno neodgovorno lice i ja sam tražio pomoć glavnog komandanta brigade, Šabana Dragaja koji je naredio da se ta traka vrati u kratkom roku. Međutim, u međuvremenu stigla je istina o toj traci i tačno je da je ta traka originalna traka koju sam dao Međunarodnom sudu, snimljena kamerom Sefedin Tačija, dok on nije bio prisutan. U međuvremenu, ja sam imao traku koja je snimljena 4. aprila i tu kasetu nisam mogao sve vreme da imam kod sebe, ostavio sam je negde u planinama Istoka, jer je bilo prilično glomazna i mislio sam da postoji mogućnost da me uhvate srpske snage pa nisam hteo da je imam uz sebe. I bilo je

mudro da se učini tako nešto, da se sakrije ta traka. Zbog toga sam uzeo onu drugu kasetu, kako bih je koristio u informativne svrhe. U međuvremenu onu drugu kasetu sam ostavio u planinama Istoka i onda sam je pronašao i nosio svuda sa sobom, nosim je sa sobom sve vreme gde god odem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste dobijali instrukcije od Si-En-En (CNN) šta treba da snimate?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Kako bih mogao da primam bilo kakva uputstva, jer kada smo snimali scenu pokolja u Izbici 31. marta 1999. godine, nije bilo nikakvih stranih novinara uopšte, bilo gde na Kosovu, čak ni tamo gde su se masakri dešavali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste rekli na strani 03035323, citiram vas: "Tokom aprila dobio sam još jednu video traku i na VHS traci 3 snimio sam neke nove scene iz Izbice". Dakle, ti koji su vam dali tu video traku, na njih se odnosi moje pitanje. Jesu vam dali instrukcije šta treba da snimate i šta je sa tom trakom?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Čini mi se da mešate neke stvari. Pre nego što sam otišao u Albaniju, a u Albaniju sam otišao da predam tu traku, ja sam takođe bio snimio nešto na traku istog formata kao prethodna, koja je takođe bila kompatibilna sa svakom kamerom. Upravo ta traka je imala nove snimke na kojoj može da se vidi mesto gde su ljudi pokopani mesec dana kasnije. Mogu se videti cveće i 107 grobnica koje su iskopane mesec dana pre toga. Ja sam bio unutar Kosova u međuvremenu i nisam bio u kontaktu ni sa kakvim medijima ili tome slično.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo mi kažite jeste vi tu traku predali istražitelju Džonatanu Harisu (Jonathan Harris). Samo mi kažite jesam, nisam, bez dugih objašnjenja?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, odgovorite mi precizno na pitanje: da li su leševi premeštani?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Nije mi jasno pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su leševi premeštani?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Ne, tela su premeštana samo onda kada su trebala da se sahrane. Svi su preneti blizu groblja na dva mesta i identifikovani.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, imali ste dodatnih 20 minuta što je više nego što smo vam prvobitno dali, ali možete da postavite još dva pitanja i onda morate sa ovim da završite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, molim vas, pošto nisu premeštani, zašto izjavljujete u četvrtom pasusu da su neki snimljeni dva ili tri puta i da su preneti na mesto i pogledajte na strani 03035345, u sedmom pasusu kažete: "Neki od leševa doneti su na mesto pokopa sa drugih mesta. Svi su oni bili žrtve sukoba i mi tada nismo razvrstavali leševe prema mestu na kom su žrtve nastradale". Poenta je na ovome "svi su oni bili žrtve sukoba" to ste rekli i "mi tada nismo razvrstavali leševe prema mestu na kom su žrtve nastradale"?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Ja nisam nikada rekao da su svi ti ljudi bili žrtve sukoba. Ne govori se ovde o žrtvama sukoba, to su nevine žrtve. Što se tiče toga da li su tela premeštana ili ne, ja sam na to već odgovorio ranije, tokom današnjeg dana i ponoviću taj odgovor. Tela su premeštena sa mesta gde su streljana samo onda kada je trebalo da ih sahranimo i identifikujemo. Neka od tih tela su identifikovana tokom snimanja na mestu događaja, to jest tamo gde su streljani i gde su umrli, dok je ostatak njih identifikovan kada su tela poređana u jedan red pored groba i mi smo sve to snimili. O tome sam govorio kada sam rekao ono šta vi tvrdite da sam rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U izjavi ste naveli kada je bilo 127 žrtava i da ste iskopali 127 grobava i da su svi oni bili žrtve sukoba. Je li to tačno ili nije? Objasnite mi kakvog sukoba?

SUDIJA MEJ: Gospodine Rajnefeld, možete li da nađete gde je ovo?

SVEDOK LJOŠI: Ne, to nije tačno.

TUŽILAC RAJNEFELD: Nisam uspeo da nađem tačan citat ni na engleskom jeziku.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, gde ovo piše?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Časne sudije, pogledajte stranu 28 engleske verzije, treći pasus odozdo, izjave, dakle strana 28. izjava od 23. do 29. septembra 2001. godine, septembra 2001. Treći paragraf odozdo.

SUDIJA MEJ: Sada je ovo razjašnjeno. Hvala, gospodine Tapuško-
viću. Paus na engleskom glasi: "Na kraju želeo bih da kažem da nisam sasvim siguran u to koliko je tačno osoba od 127 koliko smo pokopali zaista nastradalo u masakru. Neki od leševa doneti su na mesto pokopa sa drugih mesta. Svi oni su bili žrtve sukoba i mi tada nismo razvrstavali leševe prema mestu na kojima su žrtve nastradale. Međutim, većina leševa su žrtve masakra u kojem su muškarci odvajani od žena i dece na poljani kod Izbice 28. marta 1999. godine. Po mojoj proceni, broj žrtava pokolja kreće se od 110 do 120 osoba." Tako glasi pasus. I ovo je, gospodine Miloševiću, vaše poslednje pitanje. Šta biste hteli da pitate svedoka?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Malo mi je jedno pitanje još, ali da li vam je poznato da su u tim sukobima koje vi ovde usput spominjete, ima poginulih, ja imam ovde i spisak 30 vojnika Vojske Jugoslavije, 25 policajaca, sve, znači, u toj vašoj opštini za vreme tih sukoba i da li onda možete da kažete da su to bili sukobi u kojima se borila UČK i da nisu poginuli 25 policajaca? Koliko, po vašem mišljenju, u tim sukobima je moralo da pogine pripadnika UČK koji su, kako vi kažete, bili mnogo slabiji u odnosu na redovnu vojsku i policiju i gde ste ih onda sahranili, ako ne tu?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: To su tri različita pitanja. Ne znam na koje prvo da odgovorim. Da li možete da ih razdvojite?

SUDIJA MEJ: Da rasčistimo ovo, pre svega, tvrdi vam se da se radilo o ozbiljnim sukobima u kojima je 25 policajaca i 30 vojnika jugoslovenske vojske poginulo. Da li vam je poznato da je bilo takvog sukoba?

SVEDOK LJOŠI: Ja nisam poricao niti sad poričem da je bilo sukoba između OVK i srpskih vojnih snaga. To će reći, optuženi govori o celom području Drenice, ne govori o Izbici i okolini, nijednom nije pomenuo...

SUDIJA MEJ: Moram vas zamoliti da samo odgovarate na pitanje. Sledeće pitanje je koliko je pripadnika OVK ubijeno u ovim konfliktima? Možete li da nam pomognete za koliko njih znate da je poginulo?

SVEDOK LJOŠI: Koliko je meni poznato, od samog početka rata pa sve do kraja rata znači, od 24., 25., 26., 27. i 28. marta kad su izbili prvi sukobi u selu Vojnik u Lauši (Llaushe) pa sve do kraja rata, poginulo je, otprilike, 200 vojnika UČK. To je, dakle, vremenski period na početku sukoba u stvari, još 1997. godine.

SUDIJA MEJ: Dobro, odgovorili ste nam. Sledeće pitanje je gde su oni pokopani. Treba li vam pomoć u vezi s tim ili ne?

SVEDOK LJOŠI: Oni su pokopani na mestima gde su ubijeni. Ja ne znam gde je svaki vojnik pokopan, ali, na primer, ako je neki vojnik poginuo u mom kraju, onda bi on bio pokopan na seoskom groblju, a drugi vojnici koji su poginuli u drugim selima su tamo i pokopani. Prema tome, nema konkretnog odgovora na pitanje ko je gde pokopan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, jedno tehničko pitanje.

SUDIJA MEJ: Da, možete to da pitate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste rekli da ste sahranili te mrtve 31. marta i 1. aprila. Da li znate da su u Kukešu (Kukesh) u Albaniji, istražiteljima Amnesti Internešnl svedočili Čitaku (Citaku), koji kaže da je 8. aprila, Kajtazi (Kajtazi) koji kaže da je 4. aprila, a Konjuhi (Konjuhi) da je 3. aprila bila ta sahrana? Znači sva tri su se predstavili kao učesnici u sahrani i dali istražiteljima Amnesti internešnela 8., 4. i 3. aprila. Vi dajete četvrti datum, 31. i 1. Da li možete da objasnite tu razliku i da li ste čuli za imena tih ljudi?

SUDIJA MEJ: Da li znate nešto o tome šta se tvrdi? Ako ne, recite da ne znate.

SVEDOK LJOŠI: Ne znam ništa više od onoga šta sam već rekao. Ja znam da se taj masakr dogodio u martu 1999. godine i da je sahrana održana 1. aprila te iste godine.

SUDIJA MEJ: Dobro. Gospodine Tapušковиću, pre nego što počnete sa vašim unakrsnim ispitivanjem, valja konstatovati u slučaju da to bude od značaja za druga pitanja i da je optuženi imao na raspolaganju više od 80 minuta za unakrsno ispitivanje ovog svedoka. Izvolite, gospodine Tapušковиću.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala, časne sudije. Ja ću zaista biti, potrudicu se da budem vrlo kratak. Ne znam da li je ostalo razjašnjeno, gospodine Ljoši, ovo šta smo malopre čuli i šta ste ranije izjavili, da sve ove žrtve sukoba koje su donošene sa drugih mesta, da li možete otprilike da kažete koliko je bilo lica koja su doneta sa drugih mesta na ovo mesto gde ste ih vi snimili?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Veća borba ne znači sukob. "Konflikt" znači konflikt između srpskih snaga i civilnog albanskog stanovništva od početka rata do kraja.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja ne insistiram na borbi. Ako možete samo da mi objasnite da li ste saznali koliko je

uopšte sa drugih mesta, gde su ljudi izgubili život ako nisu izgubili tu, koliko je bilo osoba koje su sa drugih mesta donete na ovo mesto, gde su sahranjene?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Ljudi koji su doneti bili su takođe iz sela Izbica, ali su bili nešto više udaljeni od mesta na kome se odigrao masakr, dakle na izvesnoj udaljenosti, ali niko drugi nije ubijen negde drugde, znači u nekom drugom selu, niko iz drugog sela nije doveden u Izbicu, sve žrtve su bile iz Izbice.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ja to razumem, ali nisu stradali na ovom mestu ovde, nego su doneti sa nekog drugog mesta gde su izgubili život. Da li je tako?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Oni su doneti sa nekoliko mesta na kojima su nađeni u okolini grupe koja je masakrirana, na udaljenosti od tek nekoliko metara. Dakle broj onih koji su izmasakrirani bio je, otprilike, 100, lično ih nisam prebrojavao, tako da ne mogu sa preciznošću da tvrdim, a ovi drugi su doneti sa drugih mesta, ali još uvek unutar sela Izbica.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Vi ste to drugačije ovde objasnili, ali ne insistiram, to je stvar za procenu Suda, ali evo jedan primer, gospodine Ljoši: na strani 24. tog vašeg iskaza iz septembra meseca, 24. gde su dati ovi pregledi, postoji jedno ime Ajet Bećiri (Ajet Bećiri) za koga ste u delu nazvan "komentar", naveli: "Borac OVK-a, ubijen posle masakra". Znači tu na jednom mestu navodite da se radi o jednom borcu OVK-a koji je posle masakra ubijen, a sahranjen je na ovom mestu, 24. stranica engleske verzije?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Tačno je da je Ajet Bećiri i ne samo on nego i Izet Bajrami (Izet Bajrami), da su obojica bili vojnici OVK-a, da su se nalazili u Izbici toga dana i poginuli su 27. marta, znači dan pre masakra i oni su pokopani na jednom mestu zajedno sa žrtvama masakra, to sam već rekao ranije i to sada ponavljam. Prema tome, oni nisu ubijeni 28.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ovde ste napisali “posle masakra”, ne pre. Ovde ste napisali, ovde piše da su ubijeni posle masakra, a ne pre?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Ne, ne, to nigde nisam rekao. Dajte mi tu izjavu, to mogu da pročitam. Ja sam rekao da su oni bili pokopani nakon masakra.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Piše, u komentaru, doslovce piše, na BHS-u: “Borac OVK-a ubijen posle masakra”, 24. strana engleske verzije, a ja mislim da se to poklapa i sa vašom verzijom, dakle ubijen posle masakra.

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: To apsolutno negiram, nije istina da su oni ubijeni nakon masakra niti sam ja to rekao. Oni su ubijeni dan pre masakra, 27. marta i oni nisu ubijeni na mestu gde se sakupilo civilno stanovništvo, nego mnogo dalje. Kako je to napisano, ja ipak sumnjam da je to napisano, ako je napisano, onda to nije istina. To mora da je greška osobe koja je sa mnom govorila, ne stoji to u mojoj izjavi.

SUDIJA MEJ: Dobro.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Časne sudije, uz ova dokumenta koja su i vama danas predata, zadnji papir tih dokumenata, gospodine Ljoši, tu se radi o jednoj izjavi koju ste dali 15. juna 2002. godine Međunarodnom sudu za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava i u toj izjavi piše doslovce: “Pored ovoga šta sam rekao u izjavama ranije, hteo bih da dodam da sam 1998. godine pomagao OVK”. Jeste pružali pomoć ranjenim vojnicima? Potpuno shvatljivo. “A toj organizaciji sam se pridružio u avgustu 1998. godine. Nosio sam pušku radi lične zaštite, ali nikada nisam pucao ni na koga”. Da li je to tačno, ovako kako piše u toj vašoj izjavi?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hteo bih samo još jednu stvar da raspravim: u vašoj izjavi iz septembra meseca, to

je engleska verzija, treća stranica, zadnji pasus, pa onda četvrta stranica, drugi pasus i četvrta stranica, četvrti pasus. Rekli ste, prvo ste kazali da ste znali da su srpske snage bile u tom kraju, ali da 21., 22. i 23. marta nije bilo krupnih događaja. Vi tih dana niste videli vojsku i nije bilo nikakvih incidenata ta tri dana, kako ste ovde kazali?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Tačno je da na mestu gde sam ja tada živeo, znači u okolnim selima, da ja nisam video nikakve srpske vojnike tih dana i nisam video nikakve borbe između srpskih snaga i OVK-a.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Potom ste kazali: “25. marta ljudi su počeli da se grupišu u izbičkoj kotlini. Po mojoj proceni do 26. marta, tamo se skupilo oko 25.000 ljudi”. Vi tu niste spomenuli da ste videli bilo vojsku, bilo policiju. Zašto su se ljudi skupljali?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Tačno je da su 25. marta 1999. godine srpske granate koje su došle iz pravca Rudnika i Banje (Baje) ubile trojicu civila u selu Klodernica (Klloernice), gde se stanovništvo bilo skoncentrisalo na početku. Toga dana i kasnije došlo je do pokreta stanovništva prema Izbici, jer se smatralo da je to nešto sigurnije područje. Tačno je da ja nisam video toga dana srpske vojnike.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: 24. marta ljudi su se sklonili u školu, ali 25. marta skupilo se 25.000 ljudi. Da li je tu u blizini bilo uopšte vojnih i policijskih snaga, ovde niste spomenuli?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Tačno je da se to dogodilo 24., to je moja greška. To se dogodilo negde pri kraju dana, a ja sam otišao ujutro 25. marta da to vidim.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: 25. marta kada je bila ta grupa ljudi od 25.000, tu tada nije bilo ni vojske ni policije?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Ne, nije.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Je li tako bilo i 29. marta kada se skupilo 30.000 ljudi i kada je bilo prisutnih članova OVK-a? Ni tada nije bilo vojske ni policije, vi ste malopre kazali da je bilo nekoliko pripadnika OVK-a, a bilo je 30.000 ljudi 29. marta. Da li je tada bilo tu vojske i policije prisutno, jer ako su bili iz OVK-a, verovatno vojske nije bilo?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Dozvolite mi da vam to objasnim. 29. marta, a sada govorim o Tušilju, ne o Izbici, jer u Izbici se masakr dogodio prethodnog dana, 28., ali ako sad gledamo na selo Tušilje, onda je tačno da toga dana tamo nije bilo srpske policije.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Hvala vam.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC RAJNEFELD

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Biću veoma kratak, časni Sude. Doktore Ljoši, tokom unakrsnog ispitivanja vama je među drugim stvarima izneta tvrdnja da su te grupe leševa koje ste vi snimili, koje smo mi videli na traci koja je montirana iz originalne trake, da su to leševi vojnika OVK-a koji su ubijeni u vojnom sukobu i doneti iz drugih mesta u Izbicu, barem sam ja tako shvatio unakrsno ispitivanje. Dakle, izneta je ta tvrdnja i ja sa tim u vezi imam dva pitanja. Vi ste nam već rekli da se čini da su ti ljudi bili poodmakle dobi, mislim da ste se tako izrazili. Dakle, da li ste vi to primetili kada ste snimali tu video traku?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Tamo su i neki starci sa štakama. Da li je takvih ljudi bilo u barem dve od tih tri grupe koje su snimljene?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Da, uglavnom u prvoj grupi, više prema zapadu, tamo je bilo nekih invalida, ali bilo je invalida i u drugoj grupi, nekoliko, ne samo dva ili tri nego nešto veći broj. To su bili ljudi sa raznim fizičkim i duševnim problemima.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Prema vašem iskustvu, da li su vojnici OVK-a bili muškarci poodmakle dobi i invalidi sa štakama?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Ne. Najveća većina pripadnika UČK bili su veoma mladi ljudi. Ljudi te dobi koje smo videli na video traci nisu bili pripadnici UČK.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Jeste li vi namestili bilo kakve uniforme ili oznake na bilo kojem od leševa koje ste snimili, koje bi ukazivale na pripadnost OVK?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: U tri grupe masakriranih ljudi koje ste vi videli, ja nisam video nikakve oznake te vrste. Za vreme pokopa primetio sam jednog vojnika koji je ležao kraj svog groba u uniformi UČK i taj čovek je Ajet Bećiri. On je bio moj prijatelj, on je bio iz mog sela. Ali ja nisam video nikakve druge uniformisane osobe. Kao što sam već rekao, on je ubijen dan ranije, 27...

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li ste vi, kao lekar, bili u stanju da konstatujete da li su ti leševi koje ste vi tamo videli, izgubili život već, recimo, u prvoj nedelji meseca marta ili je njihovo stanje raspadanja bilo takvo da su oni bili ubijeni nedavno pre toga, prethodna dva ili tri dana?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Na osnovu jednog površnog pregleda, jer to je jedino šta je bilo moguće u tim ratnim uslovima, bilo je lako videti da ti ljudi nisu bili ubijeni mnogo ranije, oni su bili ubijeni relativno nedavno, dakle nekih dva dana, što je u skladu sa onim šta su mi rekly žene sa kojima sam ranije razgovarao.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Da li sam vas takođe dobro shvatio, da ste vi prilikom unakrsnog ispitivanja Sudu rekli da ste dva ili tri dana ranije razgovarali sa nekim od tih ljudi koje ste kasnije prepoznali kada su bili ubijeni?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Moje zadnje pitanje: vi ste i u vašoj izjavi tokom unakrsnog ispitivanja rekli nešto o video trakama, spomenuli ste različite formate i spomenuli ste presnimava-

nje. Znači prva traka, originalna traka, video traka, ja sada držim u ruci jednu traku, da li je to originalni format u kome je snimljena traka koja nosi broj 1733?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Ja sada ne mogu to da zaključim odavde gde sedim, ali da, to bi mogla da bude ta kasetna koju sam ja doneo na Sud.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Sada držim jednu veću video kasetu, normalnog formata koja se obično nalazi u radnjama i videotekama. Da li je to format na koji ste vi presnimili ono šta se nalazi na manjoj traci, dakle, da li su to ta dva različita formata?

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Na koga sada mislite, na malu ili na veliku?

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Sada gledam u veću kasetu.

SVEDOK LJOŠI – ODGOVOR: Da, to je format kasete koju sam koristio da napravim snimak materijala sa male kasete, jer kasnije sam se koristio manjom kasetom koja izgleda poput ove koju držite sada u ruci.

TUŽILAC RAJNEFELD: Imajući u vidu opširno unakrsno ispitivanje i drugih dokaza koje je doneo doktor Bakar (Eric Baccard) i njegova opservacija koja je napravljena na osnovu originalne video trake 1733, želeo bih ove dve trake da uvrstim u spis, jer ste vi videli samo manji deo od četiri minuta. Ovo je, dakle, original i presnimljeni snimak trake 1733.

SUDIJA MEJ: To može da bude deo dokaznog predmeta koji smo već označili, a koji sadrži delove dokaznog materijala.

TUŽILAC RAJNEFELD: U redu, to su sva moja pitanja u ovim okolnostima. Hvala vam.

sekretar: Časni Sude, ovo će da bude dokazni predmet Tužilaštva 308(A), a originali koje je dobilo Tužilaštvo su 308.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja imam dodatno pitanje u vezi sa onim šta je gospodine Rajnefeld upravi pitao. Mogu li?

SUDIJA MEJ: Ne. Ovde mora da bude nekog reda. Prvo vi unakrsno ispituјete, onda druga strana ima prava na dodatna ispitivanja, a kada vi dođete do nekih svojih svedoka, isto će da važi i za vas. Ne možete jednostavno da postavljate pitanja bilo kojim redom koji vi želite. Doktore Ljoši, hvala vam što ste došli da svedočite pred Međunarodnim sudom u Hagu. Sada ste slobodni. Hvala.

SVEDOK LJOŠI: Hvala i vama.

TUŽILAC ŠIN: Časni Sude, Tužilaštvo zove kao sledećeg svedoka gospodina Časlava Golubovića.

SUDIJA MEJ: Neka svedok da svečanu izjavu.

SVEDOK GOLUBOVIĆ: Svečano izjavljuјem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA MEJ: Izvolite, sedite.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC ŠIN

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Gospodine, možete li da kažete Tribunalu svoje puno ime i prezime?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Zovem se Časlav Golubović.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Gospodine Goluboviću, da li ste rođeni 15. maja 1937. godine? Vi ste Srbin po nacionalnosti, a po veri pravoslavac, je li tako?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Gospodine Goluboviću, 1999. godine da li ste bili načelnik u SUP-u Bor u Srbiji i dok ste bili na tom polo-

žaju, da li je jedna hladnjača sa leševima nađena u Dunavu, na teritoriji koja potpada pod nadležnost vašeg SUP-a? Kada kažem SUP, mislim na Sekretarijat unutrašnjih poslova.

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Pre nego pređemo na ovaj incident, pitaću vas nekoliko opštih pitanja. Vi ste penzionisani pukovnik, da li je to tako, gospodine Goluboviću?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Kada ste otišli u penziju?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Početkom januara, 1. januara 2001. godine.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Hvala. Koji čin ste imali u MUP-u kada ste otišli u penziju?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Pukovnik.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Neposredno pre penzionisanja, da li ste bili načelnik SUP-a Bor?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Koliko dugo ste bili na tom položaju?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Bio sam 10 godina, od 1992. godine.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Hvala vam. Da li biste mogli pred ovim Sudom da kažete gde se nalazi grad Bor i da nam opišete koje je bilo područje koje spada u nadležnost tog SUP-a?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Pa Bor se nalazi u istočnoj Srbiji, područje okruga Bor graniči se sa Rumunijom (Romania) i Bugarskom (Bulgaria).

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Otprilike koliko je bilo osoblja u vašoj nadležnosti kao načelnika SUP-a Bor, ako možete da se setite?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Kako kad, od 600 do 700 ljudi je radilo u sekretarijatu.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: A ispod nivoa Sekretarijata u Boru, da li je bilo manjih policijskih jedinica, stanica u nekim opštinama?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: U svim opštinama bila su Odeljenja unutrašnjih poslova koja su bila u sastavu sekretarijata.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: I koliko je takvih odeljenja bilo u nadležnosti SUP-a Bor?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Bila je opština Bor, odeljenje u Negotinu, Majdanpeku i odeljenje u Kladovu.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Pre nego što ste postali načelnik SUP-a Bor, gospodine Goluboviću, vi ste bili na raznim položajima u MUP-u od 1982. godine, kada ste te, 1982. godine počeli karijeru u MUP-u?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Bio sam radnik Ministarstva unutrašnjih poslova i na drugim dužnostima sam se nalazio. Pre toga bio sam načelnik sekretarijata u Zaječaru i sa tog mesta sam došao u Bor.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: A pre 1982. godine, radili ste na raznim poslovima uključujući i neke poslove u opštinskoj upravi Bora, kao i u topionici bakra u Boru?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Radio sam u Skupštini opštine Bor i u Kombinat RTB Bor do 1982. godine.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Hvala. Da li je tačno da imate diplomu pravnika koju ste dobili 1962. godine, a 1963. godine ste položili advokatski ispit?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Gospodine Goluboviću, gde ste bili 6. aprila 1991. godine, otprilike u 18.30 uveče?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: 1991. ili 1999. godine?

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: 1999. godine.

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Bio sam u Boru, u kući, na Borskom jezeru.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Da li ste primili jedan telefonski poziv otprilike u to vreme? Recite samo da ili ne, molim vas.

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Da li ste prepoznali glas sa druge strane žice? Samo odgovorite sa da ili ne.

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Kako ste prepoznali taj glas?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Prepoznao sam zato što se čovek javio i rekao je svoje ime, a i glas sam poznao zato što dugo zajedno radimo. Svakodnevno kontaktiramo.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: I ko je taj čovek čiji ste glas prepoznali?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Bio je to načelnik odeljenja za kriminalističku policiju u sekretarijatu, Tomislav Miladinović.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Kao načelnik SUP-a Bor, gospodine Goluboviću, da li ste vi njegov neposredni pretpostavljeni?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: I koje su bile dužnosti i poslovi gospodina Miladinovića kao načelnika odeljenja za kriminalističku policiju?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Dužnosti su bile propisane pravilima službe, međutim on je bio taj koji je trebao da organizuje poslove u okviru odeljenja, da vodi stručan taj deo pre svega, u smislu otkrivanja opšteg i privrednog kriminala, podnošenja krivičnih prijava i sve ono šta je vezano za kriminalitet.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: To bi bilo na celom području koje spada u nadležnost SUP-a Bor, je li tako?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Da se vratimo sada na telefonski poziv. Zbog čega vas je zvao gospodin Miladinović?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Zvao me je da mi prenese informaciju da je i on neposredno pre toga dobio informaciju iz Kladova, da je tamo izvučena neka hladnjača koja je do tada tretirana kao neodređeni predmet koji je plutao Dunavom i da su kad su otvorili hladnjaču videli jedan broj leševa, od 20 do 30 leševa.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Kada kažete da je primio informaciju iz Kladova, možete li konkretnije da kažete da li vam je gospodin Miladinović rekao gde je tačno iz Kladova dobio tu informaciju?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Iz Odeljenja unutrašnjih poslova iz Kladova, najverovatnije dežurnog ili načelnika tog odeljenja.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Da li vam je gospodin Miladinović rekao gde je tačno nađena ta hladnjača, gde se ona nalazila?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Rekao je da je nađena u selu, mesto Tekija na Dunavu.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Da li vam je on takođe rekao da li je pokrenuta neka istraga u tom momentu, u ovom slučaju koliko kratka je bila ta istraga?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Rekao je da je pokušano da se izvrši uviđaj, da su na licu mesta bili i opštinski javni tužilac i opštinski istražni sudija sa ekipom iz odeljenja, pošto su ceo dan izvlačili tu hladnjaču, da su popodne kad je i on dobio tu informaciju, otvorili vrata, da su videli u tom momentu 20 do 30 leševa, kako su rekli i da je zbog nastupajućeg mraka uviđaj prekinut, a i opštinski tužilac i istražni sudija nisu želeli da oni vrše uviđaj, jer su smatrali da je to u nadležnosti Okružnog tužilaštva.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Koliko je trajao vaš telefonski razgovor sa njim?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Najverovatnije od pet do 10 minuta.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: I za vreme telefonskog razgovora, da li ste vi nešto rekli gospodinu Miladinoviću?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Rekao sam mu da ću da krenem odmah sa jezera da dođem u Bor, da ga uzmem i da krenemo za Kladovo, da bih se i ja detaljno informisao, da vidim o čemu se radi.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Da li ste vi onda zaista otišli u Kladovo?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Gospodine Goluboviću, za koje vreme ste stigli u Kladovo?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Obzirom na udaljenost, najverovatnije negde oko 20.00, 20.30.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Gde tačno ste otišli u Kladovo?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Otišli smo u kancelariju načelnika OUP-a.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Možda je ovo pitanje prevoda. Kada kažete "Odeljenje unutrašnjih poslova", da li mislite na policijsku stanicu u Kladovu?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Kada ste stigli u policijsku stanicu u Kladovu, da li je tamo već bilo nekih drugih ljudi?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Možete li da nam kažete ko je tamo bio po imenu i po činu ili položaju?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Bio je načelnik OUP-a Sperlić, bio je šef odseka za kriminal Milan, sigurno ne znam ni ime sada da pogodim. Bio je opštinski javni tužilac, opštinski istražni sudija, bio je Slobodan Aleksić, rang Državne bezbednosti, još jedan radnik Državne bezbednosti, otprilike to je taj krug ljudi, moguće da je još neko bio.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Sećate li se da li je neko bio prisutan iz stanice pogranične policije?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da, da bio je komandir te stanice, Mitrović.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Hvala vam. Gospodine Goluboviću, kada ste stigli u policijsku stanicu u Kladovu, da li ste onda održali sastanak sa ovim ljudima?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Kad sam stigao, ja sam prvo tražio da me informišu o čemu se radi i šta se to desilo prethodnog i tog dana, šta su oni uradili obzirom da je to na području Kladova, mislim šta je uradilo odeljenje i koje aktivnosti je imalo, čisto da ja dobijem tu informaciju.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Hteo bih sada da nešto kažemo o tom procesu vašeg informisanja. Da li ste informisani o tome kako je nađena hladnjača i šta su vam rekli o tome?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: I šta su vam rekli o tome?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Rekli su mi da je prethodnog dana neko od građana primetio da neki objekat pluta Dunavom i da su to prijavili odeljenju dežurne službe u Kladovu, da nisu mogli da identifikuju taj predmet tog dana i da su zato i prijavili.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Tokom tog sastanka u policijskoj stanici u Kladovu, ko vas je od učesnika sastanka informisao o tome?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Informisao me je načelnik odeljenja i najverovatnije neko još od prisutnih koji je bio više možda u toku po pojedinim stvarima.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Kada kažete "načelnik odeljenja", govorite o gospodinu Sperliću. Je li tako?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Da li vam je gospodin Sperlić takođe rekao nešto na dan kada je nađena ta hladnjača?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: On me je informisao da je tako i počelo sa informacijom građana, njihovim prijavljivanjem i izlaskom ekipe iz OUP-a na lice mesta.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Izvinite, možda nisam jasno postavio pitanje: kog dana ste informisani da je nađena hladnjača?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: 6. aprila uveče.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: U redu, govorite naravno o ovom sastanku u policijskoj stanici u Kladovu. Samo da budemo tačni, da li vam je rečeno kog dana je nađena hladnjača? Kog dana je ona prvo primećena od strane građana i kasnije otkrivena od strane policije u Kladovu?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: 5. aprila je prvi put zapažena i tada je i prijavljena u Odeljenje unutrašnjih poslova. Ja kad sam otišao u Kladovu, bio je 6. april uveče.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Hvala što ste to razjasnili. Sada govorimo samo o događajima od 5. aprila, onako kako su oni vama predstavili na tom sastanku. Šta vam je Odeljenje unutrašnjih poslova reklo da su oni uradili tim povodom, koje su aktivnosti preduzeli?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Koliko se sećam, samo je rečeno da je taj predmet koji je plutao Dunavom, da se došlo do njega, da je privezan za neko drvo na obali, to se sve isto dešavalo u popodnevним časovima, tako da nije bilo nekih aktivnosti i mogućnosti za neku drugu aktivnost.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Kako su vas informisali u policiji u Kladovu, koji su dalji koraci preduzeti u vezi sa ovom hladnjačom 6. aprila tačnije, pre nego što ste vi došli na ovaj sastanak tog istog dana ili ranije?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Tokom 6. aprila, preduzete mere bile su da se taj predmet dovuče do obale i izvuče na oba-

lu, u tom smislu korišćena je neka mašina dizalica sa Hidroelektrane "Đerdap", tako da su celo pre podne otprilike pokušavali da taj predmet izvuku iz Dunava. Kad je izvučen delimično na obalu, da je onda došla i uviđajna ekipa iz Kladova sa tužiocem i istražnim sudijom, da je to vremenski bilo, otprilike, s obzirom na probleme koji su bili i uslovima rata, stalno nadletanje aviona i tako dalje, bilo je to tek negde u kasnim popodnevrim satima.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: U toku 6. aprila, da li ste informisani da je ekipa ljudi koja je izvukla hladnjaču pogledala šta ima unutra?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da li sam informisan? Kad su hteli da počnu sa uviđajem, kad su otvorili vrata, rekao sam na početku da su primetili jedan broj leševa. U tom momentu bila je brojka od 20 do 30 leševa. Oni su odmah zatvorili vrata, a da nije ništa drugo rađeno.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Na tom sastanku u policijskoj stanici u Kladovu, da li su prisutni imali neke svoje pretpostavke koje su vam saopštili o tome čiji su to leševi?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Svako je imao neko svoje mišljenje, počevši od toga s obzirom da je bio natpis na tom kamionu Prizren (Prizren), da, ne znam, navodno, kad su to otvorili da su videli odeću i tako dalje, bile su to pretpostavke, najverovatnije da su leševi sa Kosova, ali niko to nije eksplicitno tvrdio. Samo su bile pretpostavke.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Samo da razjasnim. Kad kažete "niko nije eksplicitno tvrdio", da li su vam bar saopštili svoje pretpostavke?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: S obzirom da su te leševe u tom momentu samo videla dva-tri čoveka, ovi drugi i bez obzira na njihove komentare nisu drugo znali. Jer, koliko sam informisan, to je samo video tužilac, istražni sudija na momenat i mislim tehničar iz Kladova koji je bio na uviđaju, koji je radio te poslove. Ostali prisutni, ja mislim da nisu ni bili tada na licu mesta i mogli su samo da komentarišu. Znači, nisu bili očevici u tom momentu.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Koliko se vi sećate, šta je rečeno o odeći na telima, što bi moglo da navede na one pretpostavke koje ste maločas spomenuli?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Rečeno je da su ženski leševi, neki od njih, na sebi imali dimije i na ovim drugim leševima otprilike odela koja su ukazivala na to poreklo, odozdo.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Samo da razjasnimo, to kad kažete "odozdo", mislite na Kosovo?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da. Na Kosovo.

SUDIJA MEJ: Molim vas da idete na drugu temu, gospodine Šin (Shin).

TUŽILAC ŠIN: Jeste u jednom trenutku napravili neki izveštaj? Idem sada na drugu temu. Izvinjavam se, časni Sude, nisam vas razumeo, prelazim na drugu temu, tako da mislim da je sada pravo vreme za pauzu

SUDIJA MEJ: Da, napravićemo pauzu. Gospodine Goluboviću, sada idemo na pauzu od 20 minuta. Molim vas da imate na umu da tokom te pauze i eventualnih sledećih pauza u vašem svedočenju ne smete ni sa kim da razgovarate o vašem svedočenju sve dok se ono ne privede kraju. To se odnosi i na pripadnike tima Tužilaštva. Molim vas da se vratite za 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Gospodine Goluboviću, pre pauze ste svedočili o pitanjima koja su razmatrana tokom sastanka u policijskoj stanici oko 20.30? Da li ste u nekom trenutku o nekim delovima vaših nalaza obavestili vaše nadređene? Samo da ili ne?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Na koji način ste o tome obavestili vaše nadređene?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Telefonom.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Pre tog razgovora, želim da postavim nekoliko pitanja, koji ste telefonski broj nazvali, da li se toga sećate?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Ne sećam se broja.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Da li je to bio broj koji ste vi dobili od Ministarstva unutrašnjih poslova?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: To je bio broj telefona načelnika Resora javne bezbednosti u ministarstvu, ali broj ne znam.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Jeste vi rekli da se radi o Državnoj bezbednosti?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Načelnik Resora javne bezbednosti, general Đorđević.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Kada ste obavili taj razgovor?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Razgovor sam obavio neposredno posle mog informisanja. To što sam ja bio informisan, to sam preneo njemu i pitao ga šta dalje da radimo i kako da radimo. Tražio sam uputstva za dalji rad.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Gospodine Goluboviću, idemo sada korak po korak. Da li se sećate u koliko sati je obavljen taj telefonski razgovor?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Najverovatnije u vremenu od 20.30 do 21.00, posle tog informisanja koje je trajalo sigurno 15 do 20 minuta.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Hvala. Tokom razgovora prepoznali ste glas sa druge strane žice?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Jesam.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Kako ste taj glas prepoznali?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Prepoznao sam ga zato što sam ga puno puta pre toga u drugim kontaktima čuo.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: I koga ste to prepoznali, čiji je to bio glas?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Rekao sam, to je bio glas načelnika Resora javne bezbednosti, generala Đorđevića.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Da li je general Đorđević bio vaš neposredni pretpostavljeni?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Idemo sada na sadržaj telefonskog razgovora. Šta ste vi rekli generalu Đorđeviću?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam mu preneo ono šta je meni rečeno u Kladovu na tom dogovoru, da je prethodnog dana otkrivena i nađena ta hladnjača, da su oni još tog prvog dana i sve do otvaranja hladnjače u suštini svi smatrali da je to neka saobraćajna nesreća koja se desila na tom delu puta, magistralnog, koji ide pored Dunava. Preneo sam mu da su tog dana sa dizalicom delimično izvukli hladnjaču, da kad su otvorili, da su u njoj videli 20 do 30 leševa, da su bili organi pravosuđa, tužilac i i istražni sudija, da uviđaj nije izvršen, na šta su se oni oglasili nenadležnim. Izvestili su svoju višu instancu, znači Okružni sud, to je to o čemu sam ja bio informisan uglavnom.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Gospodine Goluboviću, da li ste vi njemu takođe preneli pretpostavke nekih ljudi, iznete na tom ranijem sastanku i da leševi pripadaju osobama sa Kosova?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Jeste li generalu Đorđeviću takođe rekli šta piše na kamionu? Jeste mu dali opis odeće na nekim leševima koje ste vi dobili na tom sastanku?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Rekao sam mu to, da kamion nosi taj natpis i da mi je rečeno da su neki leševi tako obučeni.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Kakva je bila prva reakcija generala Đorđevića kad mu je rečeno, kad ste mu rekli to šta ste mu rekli?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam imao utisak da je bio iznenađen.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Na osnovu čega ste formirali taj utisak da je on bio iznenađen?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Na osnovu samog razgovora, reagovanju i tako dalje, sa nekim uzrečicama koje mi upotrebljavamo.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Na koje to izraze mislite?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Jedan broj tih reči možda ne odgovara prilici. To su bile reči "to nije moguće", "nije valjda to", "nemoguće". Sve u tom smislu, što je odavalo da je sa takvom informacijom iznenađen, kao i sa takvim događajem.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Kao podređeni generala Đorđevića, jeste vi od njega zatražili uputstva, odnosno naređenje u vezi sa tim?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam rekao i malopre da sam tražio uputstva šta dalje i kako dalje da radimo.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: I šta vam je on odgovorio?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Odgovorio je da ćemo da se čujemo za 15 minuta i da će da mi kaže.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: I da li vas je on nazvao kasnije?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: I znači taj je poziv bio upućen u policijsku stanicu u Kladovu gde ste se vi tada nalazili? Opet nekoliko pitanja pre nego što pređemo na sadržaj telefonskog razgovora: prvo, ko je digao slušalicu?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Ne mogu da se setim ko je digao, možda sam podigao ja, možda načelnik OUP-a, pošto smo sedeli za njegovim stolom.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Jeste li prepoznali glas s druge strane žice?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Čiji je to glas bio?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: To je bio glas generala Đorđevića.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Šta vam je general Đorđević tada rekao?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: General Đorđević mi je rekao da pokušamo da u toku noći leševe iz hladnjače prebacimo na neko vozilo, da vidimo mogućnost da se sahrane negde na području Kladova. Pozvao se da je to naredba ministra i da je bila takva.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Kad je general Đorđević vama rekao da je to naredba ministra, razjasnite, molim vas, o kom to ministru govorite?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: O ministru unutrašnjih poslova.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Ko je to bio?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Bio je to pokojni Vlajko Stojilković.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Da li je general Đorđević vama dao neka druga uputstva o hladnjači?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Ja ne mogu tačno sad da se setim prilikom tog drugog razgovora ili nekog od kasnijih kojih je bilo u toku noći, dato mi je uputstvo da taj objekat, tu hladnjaču kasnije uništimo, zatim da te informacije o hladnjači tada budu zatvorene, u smislu da niko od nas ne daje nikakvu izjavu za štam-

pu, za televiziju i tako dalje. To su još bila, ovako, dodatna naređenja ili uputstva ili zadaci.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Da razjasnimo to, kada je reč o uništavanju hladnjače i kad je reč o ograničavanju informacija, da li je general Đorđević vama rekao da su i to uputstva koja je dobio od ministra?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: On to sve, kad je rekao, on se pozvao za sve šta mi je rekao, na ministra. Rekao je da je to ministar tako rekao, znači pretpostavljao sam da je sve to ministar stvarno i rekao njemu ili se on samo pozivao na ministra.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Gospodine Goluboviću, da li ste vi ta uputstva generala Đorđevića zatim preneli osobama koje su se tada nalazile u policijskoj stanici u Kladovu?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: I da li su onda sprovedeni koraci da se te instrukcije sprovedu u delo?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Jeste, onda smo počeli da se dogovarimo kako da izvršimo vađenje hladnjače sa ivice Dunava, da je izvučemo gore na put, jer nam je bila, po njihovim rečima, udaljena 40 do 50 metara. Put je bio viši i vrlo je teško bilo za izvlačenje. Rečeno je da prethodnog dana nisu to mogli da učine, da treba sutradan da bude neka veća mašina koja će to da realizuje. U stvari smo razgovarali kako da u toku te noći izvučemo leševe iz hladnjače. Tih razgovora je bilo nekoliko, sa nekoliko važnih pitanja: kako da te leševe izvučemo iz hladnjače u vozilo koje smo trebali da obezbedimo, gde da ih sahranimo i razni tehnički detalji, sad ne znam tačno, da se obezbede čaršavi, čebad za transport tih leševa, da li imamo mogućnosti, s obzirom da je tako bilo uputstvo, da ih na području Kladova sahranimo gde možemo i u tom smislu smo preduzeli te određene radnje.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Gospodine Goluboviću, šta je konkretno urađeno da bi se nabavila radna snaga da obavi sve te zadatke?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Od komunalnog preduzeća Kladovo uzet je jedan broj radnika koji se bavi tim poslovima i koji bi bili u stanju da iznesu sve to. Dogovoreno je da oni to urade, a pošto su oni bili prethodnog dana kada su mislili da je to saobraćajna nesreća, uzeti su i bili su u pripravnosti za taj posao.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Možete li da nam kažete ime tog preduzeća i kakva je to bila vrsta preduzeća?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Ja mislim da se zove "Komunalac" iz Kladova, to je komunalno preduzeće koje se bavi komunalnim poslovima u gradu i u čijoj nadležnosti je najverovatnije i sahranjivanje i groblje koje se nalazi u Kladovu, mislim briga o tome i pružanje usluga.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Gospodine Goluboviću, nakon što je započet taj posao, da li ste ostali u Kladovu ili se otišle negde?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Mi smo jedno vreme ostali tu u Kladovu dok sve to nije obezbeđeno, dok vozilo nije otišlo u Tekiju, sve ono šta je tehnički trebalo da se obezbedi i pripremi nije urađeno, pa smo negde kasnije krenuli i mi u Tekiju.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Kad govorite da je vozilo odvezeno iz Tekije, šta tačno mislite?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Vozilo iz Kladova, komunalnog servisa, otišlo je za Tekiju, na to mislim, vozilo kojim je trebalo da se transportuju leševi.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Da to razjasnimo. Da li je to bio kamion?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Jeste li o razvoju događaja kasnije ponovo izvestili nekoga?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: U Tekiju smo stigli otprilike oko 23.30, noću smo došli. Ušli smo u stanicu pogranične policije, u njihove prostorije koje imaju u Tekiji. Ja sam dobio informaciju ponovo šta je od momenta onog dogovora u Kladovu do tada ura-

đeno u izvršavanju tih zadataka i onda sam negde pred ponoć najverovatnije, možda kasnije, ne znam tačno vreme, zvao ponoć generala Đorđevića i preneo mu te informacije i još neke druge naše zahteve.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Konkretno govoreći sada o tome, šta ste vi rekli generalu Đorđeviću? Prvo, kažite nam otprilike u koje vreme je vođen taj telefonski razgovor?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Razgovor je obavljen negde oko 23.30, otprilike u to vreme.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Dobro, idemo sad na ono šta ste vi rekli generalu Đorđeviću. Šta ste generalu Đorđeviću rekli o pokopu tela?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Rekao sam da ljudi rade na izvlačenju tela iz hladnjače sa obale i njihovom ubacivanju u kamion, da taj posao ide dosta naporno i teško obzirom da je mrak i da ne sme da se radi ni pod nikakvim svetlima, na ukupnu situaciju koja je vladala, da je prenošenje teško pošto je obala strma, da je taj posao zamoran. To je ono šta je meni preneto da do tog vremena je jedan broj samo leševa utovaren, još uvek se do tada bilo smatralo da je 20 do 30, međutim, videlo se pri izvlačenju da u hladnjači ima i više od 30 leševa i da taj posao u toku te jedne noći neće moći da se do kraja završi. To sam preneo generalu i preneo sam mu isto tako da smatram da mi tamo na području nemamo niti stručne ni tehničke mogućnosti da izvršimo identifikaciju tela, niti autopsiju tih leševa i otprilike tada u tom razgovoru sa kojim se i on usaglasio, ja sam rekao da bi najbolje bilo da leševe pošaljemo u Beograd ili Niš gde postoji forenzički institut.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Gospodine Goluboviću, postaviću vam sada konkretno pitanje o tome: kad ste vi izneli taj predlog, koja je bila reakcija generala Đorđevića?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Mislim da kada sam taj predlog izneo, da je reakcija tog momenta bila i dalje zahtev da

ono prvobitno naređenje izvršimo. To je značilo i da leševe negde zakopamo, u Kladovu.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Jeste li vi onda insistirali na vašem predlogu?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam insistirao da to ne bude u Kladovu, nego da bude negde na drugom mestu gde ima uslova da se sve ove radnje eventualno obave, mada je bilo teško bilo gde te uslove obezbediti, s obzirom na posledice od bombardovanja i tako dalje.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Da li je general Đorđević nešto odgovorio na vaše insistiranje?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Ne, tada je rekao da posao završimo do kraja i da se ponovo posle toga čujemo.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Koliko dugo je otprilike trajao taj telefonski razgovor iz Tekije?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Pa ne znam koliko, najverovatnije, pretpostavljam, da bi se to razjasnilo, jedno 10 minuta, jer smo nastojali da razgovori budu što kraći, sa što manje objašnjenja i tako dalje.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Hvala. Da se vratimo na aktivnosti preduzimane u vezi sa hladnjačom. Posle tog razgovora, da li su radnici završili utovar tela tokom te noći?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Pa radnici su radili otprilike negde do 2.00, a tada su napravili pauzu. Tada je to prekinuto. Jedan broj leševa, oko 30 tela, utovareno je u taj kamion. Mislim da više nije moglo da se radi i da radnici nisu mogli više da rade od umora.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Da li ste vi u jednom trenutku posle toga ponovo izvestili svog pretpostavljenog o napretku u poslovima vezanim za hladnjaču?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Kad smo smatrali da je svaki dalji posao nemoguć, ja sam to shvatio oko 2.00, otprilike u to vreme ponovo sam zvao generala Đorđevića i referisao mu šta je urađeno i da smo otprilike za taj dan, za tu noć završili taj deo posla i onda sam ponovo u tom razgovoru insistirao na odvoženju tih leševa tamo gde ima uslova da se to izvrši, u smislu utvrđivanja identiteta, autopsije i tako.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Gospodine Goluboviću, samo nešto u vezi sa ovim konkretnim pitanjem: šta vam je tada rekao general Đorđević na tu ponovljenu sugestiju?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: On je tada i prihvatio to. Bio je to zadnji razgovor te večeri, prihvatio je da to ide i rekao da kamion sa tim leševima krene put Beograda.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: I za vreme tog razgovora, da li se pominjalo moguće korišćenje još jednog kamiona?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam tražio s obzirom da mi nismo imali dole na područje slobodne kamione, ni vozila, tražio sam da on obezbedi jedno sigurno vozilo, ako može, iz ministarstva, koje bi moglo da odnese preostale leševe koji su ostali u hladnjači, sledećeg dana, dakle sutradan. Pošto je to jutro... Već bilo tog dana, trebalo ih je transportovati.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: A što se tiče otpremanja kamiona koji je već bio na licu mesta prema Beogradu, da li se razgovaralo o organizaciji tog otpremanja, kako to treba da se uradi?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Pa dogovorili smo se i rečeno je bilo da se krene put Beograda. Da li je on zvao ili neko drugi, ne mogu tačno da se setim, najverovatnije je neko zvao i pitao da dam brojeve registarskih tablica i broj mobilnog telefona vozača, da bi mogla da se odredi pratnja kamionu do Beograda, ili da najverovatnije neko drugi odveze kamion i otprati ga do Beograda, jer ja samo znam da je rečeno do Beograda i da je to bile određite koje je dato.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Gospodine Goluboviću, kada ste tog jutra napustili Tekiju?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Kamion je otišao negde oko 2.30. Tu smo ostali još jedno vreme, gde smo se dogovorili šta sad tog dana treba uraditi u smislu izvlačenja kamiona i nastavka posla, izvlačenja ostataka tela i takođe gde bi tela trebala biti prebačena jednom kada budu stigla u Beograd, zatim šta ljudi iz Kladova iz policijske stanice i magacinskog odeljenja, šta bi trebalo tog dana da urade, koji još poslovi bi trebali da budu završeni.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Posle toga, kada ste vi lično otišli iz Tekije?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Mislim da je to bilo 4.00 ili 5.00, ne mogu tačno da se setim. Krenuo sam za Kladovo, svratio opet u odeljenje policijske stanice i već negde oko 7.00 bio sam u Boru na poslu.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Znači te noći niste spavali, je li tako? Da li ste kasnije saznali da li su i ostala tela izvučena iz hladnjače?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam sutra uveče ili prekosutra izjutra informisan iz Kladova da je tog dana znači, to je 7. naveče, da su i ostala tela utvorena u taj drugi kamion koji je došao iz ministarstva i da je i taj kamion krenuo isto put Beograda.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: I ko vas je o tome informisao?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Informisao me je načelnik odeljenja iz Kladova i mislim Miladinović, koji je bio češće sa njima na vezi.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Gospodine Goluboviću, takođe ste nam rekli ranije da vam je general Đorđević dao uputstva da hladnjača treba da se uništi. Da li ste kasnije informisani da li je hladnjača zaista i uništena?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Ja mislim da je hladnjača prvo bila transformisana u to vozilo preduzeća "Komunalac", da je tamo bila nekoliko dana, pa je posle toga uništena.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Ko vas je o tome obavestio, konkretno o tome da je ona uništena?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Načelnik odeljenja u Klado-
vu, jer je on jedini po toj liniji mogao da me obaveštava, ne drugi
radnici.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Da li ste takođe obavesteni o tome na
koji način je uništena hladnjača?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Rečeno je da su pokušavali
da je upale, pa pošto nije mogla time da bude uništena, onda je
onda mislim korišćen eksploziv, kako bi je uništili.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Da li se sećate lokacije gde je uništena
hladnjača?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Hladnjača je odvežena na
poligon u Petrovom Selu i tamo je negde bila uništena.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Gospodine Goluboviću, u vezi sa pla-
ćanjem radnicima za posao te noći, da li ste vi nešto učinili u tom
pogledu?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Posle izvesnog vremena, ja
sam tražio sredstva iz samog ministarstva da im damo neku nakna-
du za taj rad. Ta sredstva smo dobili, to jest 10.000 dinara i to je
podeljeno tim radnicima koji su radili.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Otprilike koliko je bilo radnika?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Četvorica ili šestorica.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Koga ste konkretno pitali da se izdvoje
ta sredstva, tih 10.000 dinara?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Generala.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Samo da sve bude jasno: kog generala,
ime?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Generala Đorđevića.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Hvala. Da li se sećate ko vam je dao ta sredstva?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Mislim da se zvao Aleksić, radnik ministarstva koji je doneo ta sredstva i dao ih meni, a ja sam odmah dao Tomi Miladinoviću koji je otišao u Kladovo i to realizovao.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Da li su ta sredstva bila u gotovini?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: U vezi sa ovim događajima uveče, 6. i ujutro 7. aprila, da li ste pisali neki izveštaj u kome se sve to opisuje?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Ima li neki poseban razlog zašto niste pisali takav izveštaj?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Razlog je bio taj što su sve komunikacije uglavnom bile uništene. Nekoliko dana pre toga, ja mislim bila je uništena i zgrada ministarstva, tako da veze nisu mogle da funkcionišu i onda je jedino ostalo da se služimo telefonom.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Gospodine Goluboviću, da li je vas u jednom trenutku intervjuisala jedna radna grupa pod rukovodstvom Dragana Karleuše, u vezi sa svim ovim? Samo da ili ne.

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Da li se sećate kada je to bilo?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Ja mislim da negde sredinom 1991. godine približno. Ne mogu tačno da se setim.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Pre nego što je sa vama obavila razgovor ta radna grupa, da li je sprovedena neka istraga od strane policije ili sudskih vlasti u vezi sa ovim incidentom sa hladnjačom?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Ne znam, nije. Ja, koliko znam, nije, ne znam.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: S obzirom na vaše kvalifikacije i kompetencije kao načelnika SUP-a Bor, da li biste vi bili obavješteni o takvoj istrazi da ju je bilo?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Pa dok sam radio, najverovatnije.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Dok ste vi bili načelnik SUP-a Bor, da li ste saznali u izvesnom trenutku u jednom novinskom članku u timočkoj kriminalističkoj reviji u vezi sa ovim?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Mislim da je krimi revija pisala, ja taj list ne čitam i da u tom jednom članku, ne znam kada je to bilo, neko me je informisao da je nešto napisano, da li je to bio razgovor sa generalom Đorđevićem, da je on bio informisan pa mi je rekao ili sam ja to čuo od nekoga pa sam ja njemu to preneo. U tom smislu su bili razgovori.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: U jednom momentu vi ste sa generalom Đorđevićem o ovom članku razgovarali, je li tako, bilo da ste vi informisali njega ili je on vas, nema veze? Da li se sećate kakva je bila njegova reakcija na objavljivanje tog članka?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Njegova i moja reakcija je bila da to nije, kako da kažem, potrebno, da nije dobro, da to i ne treba pisati, a ako ima nešto šta bi trebalo možda, to pre svega treba da rade državni organi, a ne štampa. Ja se nisam slagao sa takvim pisanjem.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Da li znate da li su državni organi u vreme kada ste vi bili načelnik SUP-a Bor dali u javnost neku informaciju o tom incidentu sa hladnjačom?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Nisam. Nisam, niti me interesuje to. Nisam pročitao ništa, u stvari.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Gospodine Goluboviću, pomenuli ste u jednom od vaših telefonskih razgovora sa generalom Đorđevićem,

uveče i tokom noći i ujutru 6. i 7. aprila, da ste vi predložili da se leševi prenesu u neko drugo mesto gde može da se izvrši autopsija, da eksperti pregledaju tela. Da li možete da objasnite zašto ste tako nešto sugerisali generalu Đorđeviću?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Jednostavno, sugerisao sam to zbog toga što tako nešto nismo mogli da uradimo, rekao sam, tamo na području Kladova, a to je jedan deo tog uviđajnog posla koji se radi u takvim slučajevima. Mada naredbu za tako nešto treba, pre svega, da izda, da izdaju pravosudni organi, istražni sudija ili tužilac, a ne policija.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Pošto ste već rekli da je ovaj posao deo uviđaja koji se obično vrši u ovakvim slučajevima, po vašem mišljenju kao profesionalca i radnika policije na visokom položaju, da li se to uklapa u normalnu kriminalističku proceduru i policijsku proceduru da se tela pokopavaju bez obdukcije?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: U normalnim uslovima ne, ali u tako, u ratnim uslovima i tu postoje određena pravila i zavise od konkretne situacije.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Znate li da li je bilo zapravo tokom rata neke kriminalističke istrage, da li je bilo kriminalističkih istraga?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Uopšte, drugih?

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Da, uopšteno. Bilo kakvih?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Bilo je vezano za vršenje krivičnih dela, vezano za posao koji se obavljao, ali to se odnosilo na ono šta je u toku rata, u tom momentu urađeno. Pre svega na sprečavanje kriminala, pre svega kriminalnih dela povezanih sa raznim ratnim špekulacijama i profitiranjima. To se normalno radi, sa tačnom procedurom.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Hvala vam. Samo još nekoliko pitanja pa ću da završim. Da li ste vi optuženog ranije sretali? Samo da ili ne.

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Normalno, kao građanin sam ga sretao.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: A gde ste ga, kada ste ga prvi put sreli, otprilike?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Pa otprilike početkom devedesetih, kada je gospodin Milošević dolazio u radne posete basenu Bor, Boru, onda s obzirom na moju funkciju u smislu obezbeđenja Bora, bio sam u prilici da se vidim i sretnem.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Sećate li se otprilike koliko puta ste sreli optuženog?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ne mogu. Nisam brojao, ne znam.

TUŽILAC RAJNEFELD – PITANJE: Gospodine Goluboviću, da li ste vi član neke političke partije?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Jesam.

TUŽILAC ŠIN – PITANJE: Koja je to partija?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: SPS.

TUŽILAC ŠIN: U redu, hvala vam. Nemam više pitanja.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Goluboviću, vidim da ste rođeni u Prištini 1937. godine, je li to tačno?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vaša porodica vodi poreklo sa Kosova?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Majka sa Kosova, otac iz timočke krajine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad ste napustili Prištinu?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Prištinu smo napustili 1943. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, još za vreme Drugog svetskog rata?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A zbog čega je vaša porodica napustila Kosovo? Da li, s obzirom na godine, da li se sećate iz priča roditelja?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Tada sam imao šest, sedam godina, ja nemam sopstvena sećanja na neke događaje, ali iz priča se sećam da je otac tada bio uhapšen, 1943. godine i da je bio, trebao je da bude transportovan na prinudni rad, da je onda usput izašao iz voza, a da smo ja i majka, krajem 1943. godine, odozdo i mi morali da izađemo i da napustimo Kosovo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Povodom ovog događaja koji je poznat kao "hladnjača", vi ste, kako vidim, dali dve izjave. Jednu radnoj grupi Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije 12. maja 2001. godine i drugu istražiteljima ove strane preko puta 7. i 14. avgusta 2002. godine. Da li su to tačni datumi?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Mislim da su tačni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi da li ste pre nego što ste dali izjavu članovima radne grupe povodom događaja o kome svedočite imali bilo kakav formalni ili neformalni razgovor sa nekim iz Ministarstva unutrašnjih poslova Srbije?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Nisam imao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sve, znači, od aprila 1999. godine pa do oktobra 2000. godine?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Sa generalom Đorđevićem jedanput, dvaput neposredno posle toga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovo, to je ono šta ste maločas govorili?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U međuvremenu niste imali nikakav razgovor? Molim vas, odgovorite mi precizno na ovo pitanje: da li vas je u tom vremenskom intervalu, znači od aprila 1999. godine kad se ta afera na način na koji ste opisali završila, dakle da li ste u intervalu od aprila meseca 1999. do oktobra 2000. godine, da li vam je bilo ko iz Ministarstva unutrašnjih poslova ili prethodne vlasti zabranio da o tome govorite?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi, molim vas, koji su radnici MUP-a, članovi radne grupe, sa vama obavili razgovor o ovom događaju, pošto ovde u ovoj belešci koju ja imam, samo stoji "radna grupa"? "Belešku je sačinila radna grupa"... Ne, niko je nije potpisao. Ko je obavio sa vama razgovor?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Radna grupa je brojala tri člana i ja sam poznavao samo Karleušu. Druga dva člana ne znam. Oni su se, možda, predstavili, ja nisam zapamtio imena i ne znam, ali Karleušu znam pošto je on bio u toj radnoj grupi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, na kom je položaju Karleuša bio u vreme kad je sa vama vodio razgovor?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Ja mislim da je bio na položaju zamenika načelnika uprave, ovo što je sada.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zamenik načelnika uprave, za šta?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Za organizovani kriminal.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta on ima, da li vam je poznato, od kvalifikacija?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Po ranijim saznanjima, ja mislim da ima višu, univerzitetsku spremu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Višu spremu?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Mislim, nisam siguran, ali mislim da je to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A po činu je kapetan, je li tako?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Po činu je kapetan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Iz svedočenja ovde to smo mogli da ustanovimo, a da li vi, koliko vidim, sa prilično dugim stažom u policiji, u činu pukovnika smatrate da je on bio dovoljno kvalifikovan da vodi istragu o tom poslu?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Moguće da je ovo šta vi govorite, najverovatnije nije dovoljno kvalifikovan. Međutim meni je rečeno da su došli po zadatku ministra i ja sam obavio taj razgovor.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Po zadatku ministra Mihajlovića, je li tako?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi, molim vas, da li ste vi njima dali svoju pisanu izjavu ili je ova beleška radne grupe sačinjena na osnovu njihove interpretacije onoga šta ste vi rekli?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Nisam neku pisanu izjavu dao, već je na bazi razgovora koji je obavljen.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li ja iz toga mogu da zaključim da je beleška radne grupe slobodna interpretacija razgovora koji ste vi vodili sa radnom grupom?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Najverovatnije je tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A pošto ste vi policajac sa velikim iskustvom, da li je uobičajeno da kad se od nekoga traži izjava, da da svoju pisanu izjavu pa da se ona priloži, onda

da belešci radne grupe koja radi na ispitivanju nečega ili to nije uobičajeno?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Uobičajena je pisana izjava uz službenu belešku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li imate neko objašnjenje zašto se oni nisu služili uobičajenom procedurom, nego su pravili belešku ovako, rekao bih, prilično improvizovano, nepotpisanu i sa nekim kolektivnim potpisom "radna grupa"?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Nemam, mislim, nemam objašnjenje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, mene interesuje upravo u vezi sa ovim šta sam vas pitao: u kojoj je meri to slobodna interpretacija radne grupe o onome šta ste vi govorili, da mi objasnite neke razlike u izjavi koju je napisala radna grupa? Oni kažu da ste vi navodno kontaktirali generala Đorđevića, da ste pitali u vezi sa objavljivanjem članka o konkretnom događaju u lokalnom listu "Timočka krimi revija", na šta je on odgovorio: "A, to ne valja", a onda u izjavi haškim istražiteljima govorite potpuno drukčije. Neobavezno. Da li ste tako ili ne izjavili? Sada ste rekli da ste razgovarali sa Đorđevićem, čak nije ni bitno da li na vašu ili na njegovu inicijativu i u razgovoru koji ste vodili, da je i njegova i vaša reakcija bila da nije dobro da se raspravlja po štampi o tome i da je to dužnost državnih organa, je li tako?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, ova njihova interpretacija je prilično slobodna, a da li sam vas shvatio već kad smo na tom pitanju, pošto ste više puta pomenuli okolnosti u vreme rata, pretpostavljam da ste imali mnogo obaveza, da je general Đorđević kao šef Resora javne bezbednosti imao još više obaveza, s obzirom na to da je cela zemlja bombardovana. Da li je on imao u to vreme mnogo važnijih poslova i obaveza od te eventualne brige o kamionu hladnjači?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Ja pretpostavljam da je imao i ja sam imao druge obaveze i manje sam se i ja bavio lično tim slučajem, s obzirom na ukupne uslove, a pretpostavljam da i general Đorđević, ali obzirom da mi je on pretpostavljeni, onda sam bio upućen da se njemu javim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali iz razgovora između vas i njega, čiju smo interpretaciju makar ovako parafrazirano čuli maločas, proizilazi da ste i on i vi bili obavješteni, da su na licu mesta bili predstavnici nadležnih pravosudnih organa čiji je to posao. Dakle da što se tiče policije, policija je obavestila pravosudne organe. Pravosudni organi su izašli na lice mesta i onda dalje niste pratili tok poslova u njihovoj nadležnosti, ali i on i vi znali ste da su pravosudni organi o tome obavješteni, je li to tako?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da kad policija obavesti pravosudne organe o nečemu da su jedino oni nadležni da naređuju, bilo istražni sudija ili tužilaštvo, oni su dalje nadležni za dalje radnje koje bi u vezi sa tim trebalo preduzimati?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li to znači da niste mogli smatrati da je na vama, kako bih rekao, u tom trenutku ili Đorđeviću, taj posao dalje istrage, da se on mora nalaziti na terenu ovlašćenja tih pravosudnih organa koji su nedvosmisleno o tome bili obavješteni? Je li tako ili nije?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Tako bi trebalo da bude.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Inače, pošto je ovde bila jedna mistifikacija, samo da napravim digresiju oko toga kako su isplaćeni radnici, pa da li u kešu ili na drugi način, to su bili fizički radnici, tu iz okoline, je li tako?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li se pretpostavlja kako drugačije mogu da budu plaćeni nego u kešu, da li neko od njih ima možda tekući račun ili kreditne kartice ili radi preko banke i kako inače u celom vašem kraju fizički radnici dobiju novac? Da li u kešu ili im neko na žiro račun ispostavlja?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Na ruke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li ima neko od njih žiro račun?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Ne znam, nisam u toku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li neverovatno da neko od njih ima žiro račun?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Mi smo im isplatili na ruke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da idemo dalje. Recite mi, maločas ste rekli da vas je Toma Miladinović toga dana kad ste vi informisani pozvao u 18.30. Kako to pamтите tako precizno? Vi ste bili na mestu kod Tekije već 5., 6. ili 7. aprila?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Ne, 6. uveče. U Kladovu, a ne u Tekiji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste otišli u svoj područni organ u opštini Kladovo. U vašoj, ne mogu da kažem vašoj izjavi, već u službenoj belešci, u ovoj belešci radne grupe, ovde vas citiraju i kažu: "General Đorđević mi nije rekao sa kim je izvršio konsultaciju, ali imam utisak da je razgovarao sa ministrom". To je ono šta ste rekli. Je li to tačna interpretacija? To je vaš utisak?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: To je utisak, a interpretacija je ovo danas šta sam rekao, da se general Đorđević pozivao, kada mi je davao naređenja, na ministra.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Onda dalje, hoću da proverim samo neke od ovih konstatacija ovde, koliko su verodostojne. "Kada mi je potvrdio", kažete da ste se čuli sa generalom Đorđevićem negde između 22.00 i 22.30, "rekao je da se izvrši vađenje,

rekao mi je da će se leševi uputiti na sudsku medicinu, da sve pripremimo za transport, a da kod nas u Kladovu to ne radimo, s obzirom da sam ga prethodno upoznao da za to ne postoje uslovi". Dakle, kako je ta stvar tekla, kad ste ga, ako sam ja dobro razumeo, obavestili, vi kažete prvo on je bio iznenađen, a onda, kako shvatam iz konteksta ovoga, rekao vam "neka se izvrši autopsija i uobičajeni postupak". Tada ste mu vi rekli da nemate uslova u Kladovu, što je dosta logično, jer Kladovo je malo mesto i sigurno da je teško obezbediti te uslove, to je pogranično mesto, a on je prihvatio da se tela prebace na neko drugo mesto. Moje pitanje glasi: da li je, dakle i kod jednog i kod drugog od vas bilo prisutno konstatovanje da je potrebno izvršiti kriminalističku obradu autopsije i uobičajenu proceduru koja se u policiji, odnosno u istrazi kad se obavesti istražni sudija i javni tužilac vrši, je li tako?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, ja sam rekao da smo o tom pitanju razgovarali tek prilikom trećeg razgovora. Ja sam to sugerisao i rekao tek kada sam ga zvao iz Tekije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A to je sve isto, je li tako?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da, da, to je sve istog dana, iste večeri i tada sam mu to predložio i rekao. To je bio prvi razgovor iz Tekije, negde pred ponoć, pošto je to bilo noću, on je i dalje, tada rekao sam da je i dalje insistirao na izvršenje zadatka, onako kako mi je prvobitno naložio, pa tek posle drugog razgovora je prihvatio i složio se da tako treba da radimo, znači da ih pošaljemo za Beograd da bi se vršila autopsija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ovde na kraju beleške radne grupe kaže se vaše mišljenje: "Smatram da je tužilac bio obavešten o događajima, morao je da reaguje, za prikupljanje obaveštenja o konkretnom događaju od tužioca zahtev nije primljen. Sadašnji javni tužilac Okružnog tužilaštva je bio zamenik", to nije bitno. Nije bilo ni oficijalnog termina "državna tajna"? Je li tako?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da, bio je samo termin u smislu zatvaranja tih informacija da mi ne dajemo informacije novinarima, štampi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali nije službeno označeno kao državna tajna. To je bio više tekući radni dogovor?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U tim okolnostima, ratnim, dok se ne ustanovi o čemu se radi?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da ne treba pisati, da ne treba davati to štampi i tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, vi ste rekli da ste na bazi informacija koje su vam dali ovih nekoliko ljudi, imali pretpostavku da su ti leševi sa Kosova. Pa na pitanje u glavnom ispitivanju maločas zašto ste to zaključili, odgovorili ste jer je na ovome kamionu pisalo "Prizren"? Mislim da li je bilo još to ono šta ste vi čuli, to je ono šta su vam referisali. Da. To razumem, a da li je bilo još kakvih indicija, osim toga što je na kamionu pisalo "Prizren", da su ti leševi sa Kosova?

SVEDOK GOLUBOVIĆ-ODGOVOR: To znači, indicija je bila ta nošnja na ženskim leševima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta je pronađeno od nošnje šta ste vi konstatovali? Šta je ustanovljeno i šta je ušlo u bilo kakve zvanične dokumente o tome, jer ovde je bilo prilikom svedočenja nekih drugih svedoka koji se odnose na isti predmet, da jeste bilo, da nije bilo, da je neko rekao da su bili neki u iniformama, pa da onda nisu, pa da su bili svučeni, obučeni i tako dalje? Šta je konačno ustanovljeno? Šta je bilo od tih nošnji tamo?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Pošto nismo vršili nikakav uviđaj, ništa zvanično nije ustanovljeno, gospodine Miloševiću. To smatram, zato sam i rekao na osnovu onoga šta su njih nekoliko, dvoje, troje koji su otvorili vrata hladnjače, u prvom momentu kon-

statovali, da su neki leševi, ženski leševi imali dimije i to je samo to. Nije vršen nikakav pregled leševa da bi se to tačno utvrdilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ti koji su otvorili i zatvorili vrata hladnjače, između ostalog su vas informisali da ima 20, 30 tela tamo?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da. Jeste, tako su mi prvo rekli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kasnije je ustanovljeno da ih je bilo 80, je li tako ili 80 i nekoliko, ne mogu sada da se setim tačnog broja, ali ovde je nekakav broj pominjan. To znači da su tako letimično pogledali, da su se prevarili za čitave dve trećine, čak u broju tela u hladnjači?

SVEDOK GOLUBOVIĆ – ODGOVOR: Da, u prvom momentu je ta brojka figurirala. Tek uveče kada su leševi i počeli da se premeštaju iz hladnjače, videlo se da nije taj broj, nego da je mnogo veći broj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro.

SUDIJA MEJ: Došli smo do trenutka kada moramo da prekinemo sa raspravom. Vi imate, pretpostavljam, još neka pitanja za ovog svedoka?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Kako da ne, gospodine Mej. Ja sam tek počeo, kao što ste videli.

SUDIJA MEJ: Dobro. Sada ćemo da prekinemo raspravu. Gospodine, molim vas da se vratite ovamo sutra u 9.00, kako biste nastavili sa svedočenjem.